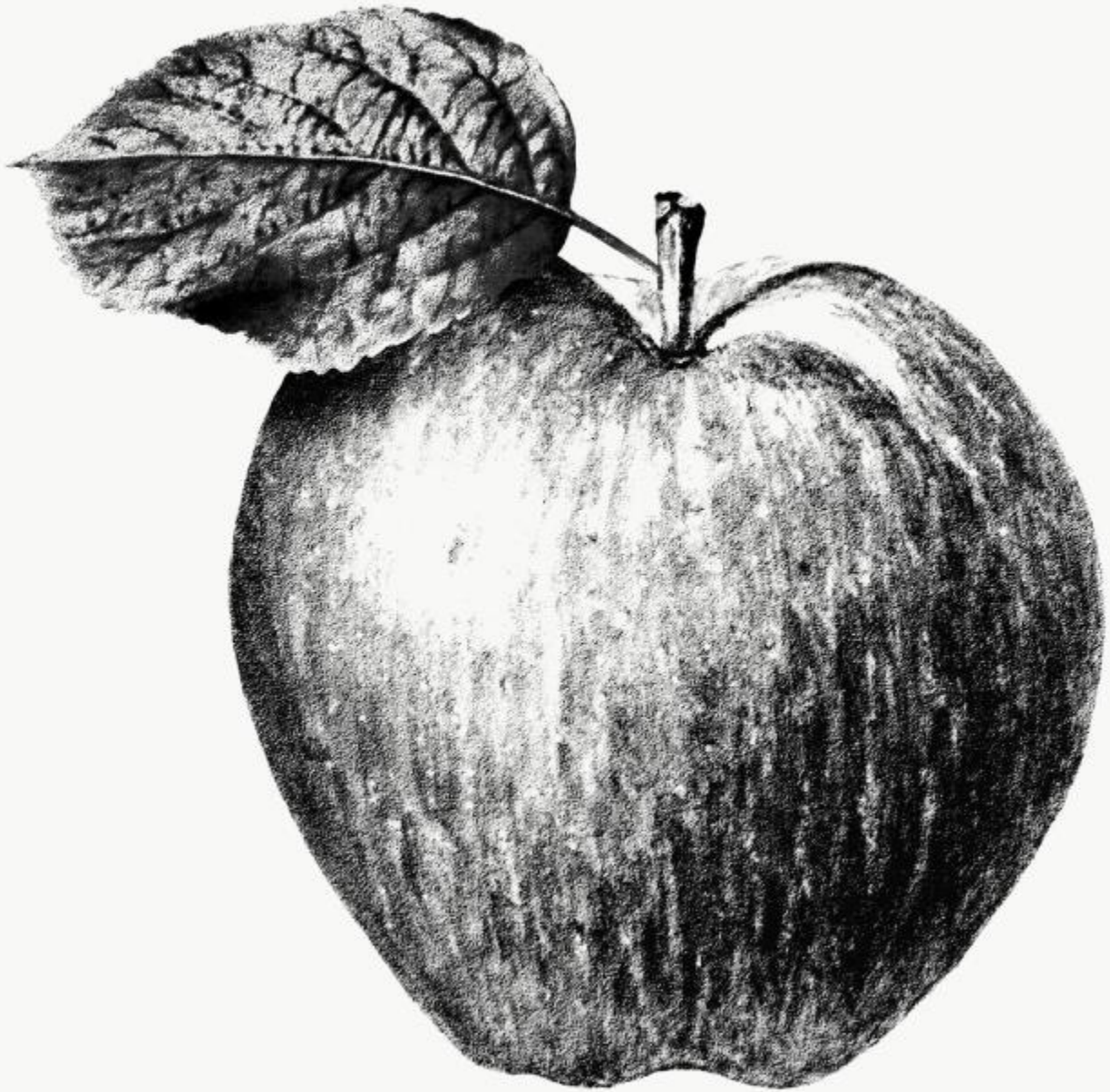

מהלך הוראת המחזה

תפוחים מן המדבר

סביון לייברכט

עריכה אושרית רז חנין

יחידת הלימוד המובאת היא מהלך הוראה בן 12 שיעורים של למידת המחזה תפוחים מן המדבר,
תוך סקירת תהליכים והמתח העדתי בפערים בין תרבויות בחברה הישראלית.
ביחידה זו, אני מבקשת אני מבקשת לייצר בסיס מקדים לקריאת המחזה, בבדיקת סוגיות ומושגי מפתח במחזה,
תוך בדיקת המרכיבים התיאטרוניים והדרמטיים של שפת התיאטרון במחזה.

- מהלך ההוראה גדוש. ניתן ללמד חלקים ממנו או את כולו.
- המהלך מותאם ללמידה מקוונת אולם ניתן כמובן להמיר את יחידות ההוראה להוראה פרונטלית.
- המצגת מותאמת ללמידה בכיתה. יש להפעילה וללחוץ ENTER . ניתן להגיש את השקופיות כדפי עבודה.

<u>הרעיון הגדול</u>

התיאטרון הישראלי משמש כמרחב לליבון ובירור של סוגיות חברתיות פוליטיות ואידיאולוגיות המעסיקות את החברה הישראלית

<u>ידע</u>

- הכרת המרכיבים התיאטרוניים ודרמטיים של שפת סימני התיאטרון
- נושאי חתך בדרמה ובתיאטרון הישראלי: זהות, הגדרה עצמית, גבולות, דת, מעמד האישה, פער עדתי .

<u>מיומנות</u>

- פענוח והבנה של קשרי הגומלין בין נושאים אומנותיים, פוליטיים וחברתיים.
- זיהוי הרכיבים הדרמטיים בטקסט התיאטרוני ככלי לניתוח טקסט דרמטי
- פרשנות של מחזות המבטאות הלכי רוח בחברה הישראלית.

<u>ערכים</u>

- הרחבת הידע של התלמידות.ם ושל היכולת להתבונן בטקסטים במבט פרשני ורלוונטי
- גיבוש הזהות האישית והקולקטיבית באמצעות חשיפה לתרבות הישראלית.

<u>יחידות ההוראה – 12 שיעורים כפולים</u>

<u>טרום קריאה</u>

1. הגדרה עצמית
2. זהות
3. גבולות
4. גלגולו של מחזה

<u>קריאת המחזה</u>

5,6,7,8. עבודת דמות /ניתוח דמות

<u>ניתוח המחזה</u>

9. מקום
10. אביזרים
11. זוגיות/ שידוכים
12. אלימות

למורה

פתיח:

- לפניכם/ן תמונות של נשים שונות לבושות בבגדים שונים – מה הדבר הראשון שעולה לכם מצפייה באיורים?
- הוציאו את כל האינפורמציה מהאיורים
- הביטו באינפורמציה שאספתם- נסו לנסח את תפקדי התלבושות, האיפור והשיער בעיצוב דמות.

תפקיד התלבושות

- מאפיינות את הדמות ומשדרות אלינו מסרים על מעמדה, אופייה, גילה, מקצועה.
- מסמנות את זמן התרחשות העלילה.
- מאפיינות את סוג המחזה.
- משלימות את אביזרי הבמה, האיפור, תפאורה ותאורה.
- בעלות משמעות סמלית.

תפקיד האיפור והשיער

- מאפיינים את הדמות ומשדרים אלינו מסרים על מעמדה, אופייה, מצב רוחה, גילה, מקצועה.
- משווים להצגה אופי מסוגנן.

מהלך השיעור:

התלמידים יקבלו דפי עבודה גדולים ובהן קוביות עם ניגודים :
חילונים דתיים/ אישה גבר /אשכנזים מזרחיים
עליהם לכתוב את כל העולה להם לראש בהקשר למושגים הללו

משימה:

סיטואציה: אמא/אבא מחכה לבן/בת בלילה. הבן/הבת מאחר.ת מאוד, האמא/אבא מאוד מודאגים.
הציגו את אותה הסיטואציה כשבכל פעם הנתונים משתנים:
הורה גבר/ הורה אישה/ משפחה חילונית/ משפחה חרדית משפחה אשכנזית/ משפחה מזרחית

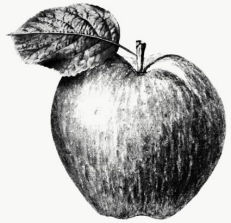
פרזנטציה

דיון: מה ראיתם? האם השיניים נראו בכל סצנה? ממה נבעו השינויים בסצנות?

סיכום:

דיון בשאלה: מה מגדיר אותנו?

למורה

הגדרה

מה הדבר הראשון שעולה לכם מבחינה באיורים?

הביטו בתמונות ונסו להוציא את כל האינפורמציה שאתם יכולים על הדמויות

הביטו בכל האינפורמציה שאספתם מהתבוננות בדמויות.

נסו לנסח - מה הם **תפקידי התלבושת, האיפור והשיער בעיצוב דמות?**

תפקיד התלבושת

- מאפיינות את הדמות ומשדרות אלינו מסרים על מעמדה, אופייה, גילה, מקצועה.
- מסמנות את זמן התרחשות העלילה.
- מאפיינות את סוג המחזה.
- משלימות את אביזרי הבמה, האיפור, תפאורה ותאורה.
- בעלות משמעות סמלית.

תפקיד האיפור והשיער

- מאפיינים את הדמות ומשדרים אלינו מסרים על מעמדה, אופייה, מצב רוחה, גילה, מקצועה.
- משווים להצגה אופי מסוגנן.

מלאו את המשבצות הבאות על פי הכותרות הבאות

כתבו את כל המילה לכם לראש

חילוניים

דתיים

מלאו את המשבצות הבאות על פי הכותרות הבאות
כתבו את כל השלמה לכם לראש

אישה

גבר

מלאו את המשבצות הבאות על פי הכותרות הבאות
כתבו את כל העולה לכם לראש

אשכנזים

מזרחיים

תרגיל:

אמא/אבא מחכה לבן/בת בלילה. הבן/הבת מאחר.ת מאוד, האמא/אבא מאוד מודאגים.

הגיבו את אותה הסיטואציה כשבכל פעם הינתנים משתנים:
הורה זכר/ הורה אישה/ משפחה חילונית/ משפחה חרדית
משפחה אשכנזית/ משפחה מזרחית

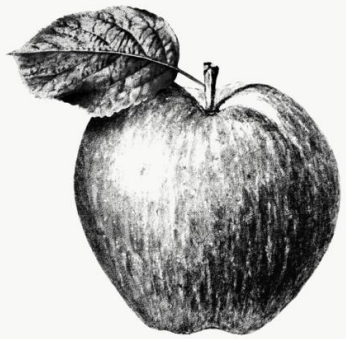
פרזנטציה

דיון:

מה ראיתם?
האם השינויים נראו בכל סצנה?
ממה נבעו השינויים בסצנות?

* התייחסו להכללה, לתיוג ולסטראוטיפים

אז מה מגדיר אותנו?

זהות

אביזר בעל משמעות סמלית- הוא חפץ שהשימוש בו נותן הרחבה, עוד מימד, משמעות נוספת

חימום:

מי אני

חלק ראשון:

- חפשו אביזר/ חפץ אשר מסמל אתכם. צלמו את החפץ שלחו אל המורה.
- המורה תציג את החפצים. על הכיתה לזהות של מי החפץ.

חלק שני:

- הכינו קטע (ניתן לצלם) שבו החפץ מספר על בעליו בעילום שם.

מהלך השיעור:

מי אני? מה טביעת האצבע שלכם?

עליכם לפתוח פדלט ובו תעלו קישורים הקשורים לזהות העצמית שלכם ע"פ הנושאים: דת, מגדר, עדה, מקום /גאוגרפיה - הקישורים יכולים להיות מכל תחום ומכל סוג (מוסיקה/ תמונות / קישורים לכתבות/ קטעי עיתונות/ יצירות אמנות/ סרטים ועוד) במידת מוכנות התלמידים לחשיפה- חברי הכיתה מוזמנים להגיב לקישורים .

השראה ליצירת הפדלט בעקבות שירים של מקומות/אמירה/צורים

מהי זהות?

משימה: מתוך הפדלט והעבודה על הזהות שלכם הציעו הגדרה שלכם למושג זהות. נשתף בכיתה את ההגדרות ונבדוק האם יש פרמטרים זהים בהגדרות השונות.

הזהות היא מכלול של מרכיבים שבאמצעותם האדם מגדיר את עצמו. מרכיבים אלה נחלקים לשני סוגים:
מרכיבים של זהות השייכים לפרט מלידתו: מין, עדה וצבע עור. אלה הם מרכיבים שיוכיים שאינם ניתנים לשינוי.
הסוג השני כולל מרכיבים נרכשים הניתנים לשינוי: מקצוע, דת ואזרחות. כל פרט בוחר להדגיש מרכיבים אחרים בזהותו.
יש מי שמדגיש בזהותו רק מרכיב אחד, למשל המרכיב המקצועי, כמו: רופא ירדני המציג עצמו כרופא בלבד. ויש מי שמדגיש בזהותו מרכיבים אחדים, למשל המרכיב הלאומי לצד המרכיב הדתי, כמו הבוסני המוסלמי. או למשל יהודי אמריקני המדגיש בזהותו את המרכיב הלאומי או הדתי היהודי לצד המרכיב האזרחי האמריקני.
דוגמאות אלה ממחישות את העובדה שהאדם עצמו מגדיר את זהותו על ידי כך שהוא בוחר באותם מרכיבים החשובים לו. מכאן אנו למדים שהגדרת הזהות היא הגדרה סובייקטיבית.

סיכום:

לפניכם דמויות שונות בעלי אפיונים שונים. **חשבו מי הדמות**:
מה האינטונציה, חיתוך הדיבור, מה המימיקה, האם לדמות יש מחווה / ג'סטה- שהיא תמיד עושה, או מצב רוח מסוים, נסו למצוא בגד של הדמות שבחרתם מתוך הגלריה, או חפץ שמתאים לדמות.
צלמו פוסט לאינסטגרם של הדמות:
חשבו על משפט מייצג של הדמות/ משהו שהיא היית מפרסמת, באיזה פוזה היא הייתה מצלמת סלפי, איפה? עם מי? חשבו על בומרנג של הדמות בעקבות הג'סטה/ התנועה המאפיינת שלה

פרזנטציה

דיון: צופים: מה ראיתם? מי הדמות? / מציגים: מה רציתם לשדר? האם אינפורמציה עברה? אם לא - מה צריך לשנות?

למורה

אביזר בעל משמעות סמלית

הוא חפץ שהשימוש בו נותן הרחבה, עוד מימד, משמעות נוספת

של מי אני?

תרגיל:

<u>חלק ראשון:</u>

- חפשו אביזר/ חפץ אשר מסמל אתכם
- צלמו את החפץ שלכם על המורה
- המורה תציג את החפצים
- על הכיתה לנחש של מי החפץ

<u>חלק שני:</u>

- הכינו קטע (ניתן לצלם) שבו החפץ מספר על בעליו בשלום שם

מי אני?

מגדר	שנות לימוד	באוניברסיטה	בת

מה טביעת האצבע שלכם?

עליכם לפתוח פדלט ובו תעלו קישורים הקשורים לזהות העצמית שלכם ע"פ הנושאים מלמעלה

הקישורים יכולים להיות מכל תחום ומכל סוג

(מוסיקה/ תמונות / קישורים לכתבות/ קטעי סרטונים/ ציורים/ אמנות/ סרטים ועוד)

** את כל הקישורים נעלה ואתם מוזמנים להגיב לקישורים על חברי הכיתה

דוגמאות לדיוקן עצמי

https://www.youtube.com/watch?v=0sWkhy35ddA

סתלבט בקיבוץ

https://www.youtube.com/watch?v=JNwJFLkoX80

הנה אני בא

https://www.youtube.com/watch?v=eAfyFTzZDMM

I'M BEAUTIFULL

https://www.youtube.com/watch?v=sCGEPk1R-Kw

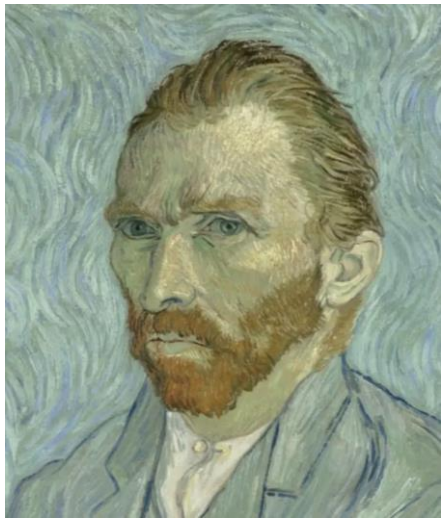
עלובי החיים

אומרים כי אני,
איננו אני
על כן אני נבהל
כי אם אני
איננו אני
אז מי אני בכלל?

הייתי קוני למל
מילים: משה סחר
לחן: סורין ברזובסקי

מהי זהות?

מתוך הפדלט והעבודה על הזהות שלכם
הציעו הגדרה שלכם למושג זהות:

הזהות היא מכלול של מרכיבים שבאמצעותם האדם מגדיר את עצמו. מרכיבים אלה נחלקים לשני סוגים:

מרכיבים של זהות השייכים לפרט מלידתו: מין, עדה וצבע עור. אלה הם מרכיבים שיוכיים שאינם ניתנים לשינוי.

הסוג השני כולל **מרכיבים נרכשים הניתנים לשינוי**: מקצוע, דת ואזרחות. כל פרט בוחר להדגיש מרכיבים אחרים בזהותו.

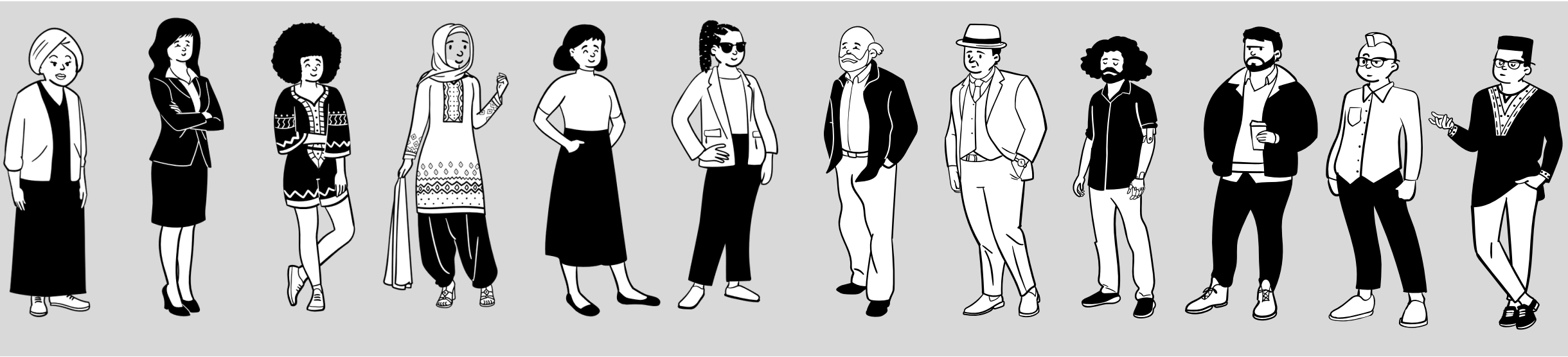
יש מי שמדגיש בזהותו רק מרכיב אחד, למשל המרכיב המקצועי, כמו: רופא ירדני המציג עצמו כרופא בלבד.

ויש מי שמדגיש בזהותו מרכיבים אחדים, למשל המרכיב הלאומי לצד המרכיב הדתי, כמו הבוסני המוסלמי.

או למשל יהודי אמריקני המדגיש בזהותו את המרכיב הלאומי או הדתי היהודי לצד המרכיב האזרחי האמריקני.

דוגמאות אלה ממחישות את העובדה שהאדם עצמו מגדיר את זהותו על ידי כך שהוא בוחר באותם מרכיבים החשובים לו.

מכאן אנו למדים שהגדרת הזהות היא הגדרה סובייקטיבית.

לפניכם דמויות שונות בעלי אפיונים שונים

חשבו מי הדמות:

מה האינטונציה, חיתוך הדיבור, מה המימיקה,
האם לדמות יש מחווה / ג'סטה- שהיא תמיד עושה,
או מצב רוח מסוים
עמו למצוא בגד של הדמות שבחרתם מתוך הגלריה,
או חפש שמתאים לדמות

צלמו פוסט לאינסטגרם של הדמות:

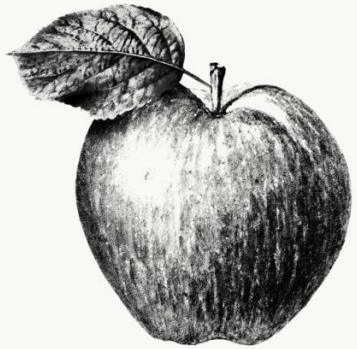
חשבו עם משפט מיצג של הדמות/ משהו שהיא היית מפרסמת
באינה פונה היא הייתה מצלמת סלפי, איפה? עם מי?
חשבו עם בומרנג של הדמות בסקבות הג'סטה/ התנועה
המאפיינת שלה

פרזנטציה

דיון:

<u>בופים:</u> מה ראיתם? מי הדמות?

<u>מציגים:</u> מה רציתם לשדר?
האם אינפורמציה עברה?
אם לא - מה צריך לשנות?

גבולות

חימום:

מצבים משתנים בתוך מסגרת.

בתוך מסך המחשב אתם תחומים במסגרת.

1. עליכם להיכנס ולצאת מתוך המסך כשאתם מתחילים במצב אחד ועוברים למצב אחר.
2. מתמקמים בקצה אחד של התמונה (מחוץ לפריים) לאט לאט מתחילים להיכנס אל תוך התמונה ונעים לכיוון הצד השני, עד שיוצאים מתוך התמונה.

תוך כדי התנועה ומול הצופים משתנים ממצב אחד למצב שני.

3. התמסרות בין חברי הקבוצה. כתוצאה מקבלת החפץ משתנים.
4. שבירת ה- FRAME. אתם כלואים בתוך המסך. עליכם לעשות הכל כדי לצאת ממנו.

מהלך השיעור:

משימת כתיבה - שאלון עצמי בנושא גבולות:

- בחרו משהו בעצמכם שהייתם מאוד רוצים לשנות
- כתבו מדוע? מה צריך כדי שזה יקרה?
- מה אני לא יכול לשנות?
- ממה אצטרך להיפרד אם אצטרך לשנות משהו משמעותי לי?
- מהו גבול?
- מה גורם לאדם לפרוץ גבול?

משימת סיכום:

עליכם לצלם / להכין סיטואציה בה אתם פורצים גבול.

צלמו את עצמכם עושים משהו שכמותו לא היית מעיזים "בחיים" לעשות, חשבו מה המעשה, מה הגבול, איך תפרצו אותו, למה זה חשוב לכם, מה יקרה כאשר לחצו את הגבול, וכד'...

למורה

<u>תרגיל:</u> מצבים משתנים בתוך מסגרת.

בתוך מסך המחשב אתם תחומים במסגרת

1. עליכם להיכנס ולצאת מתוך המסך כשאתם מתחילים במצב אחד ומוברים למצב אחר.

2. מתמקמים בקבוצה אחד שם התמונה (מחוץ לפריים) לצורך שמתחילים להיכנס אל תוך התמונה ועושים לכיוון הצד השני, עד שיוצאים מתוך התמונה. תוך כדי התנועה ומול הצופים משתנים ממצב אחד למצב שני.

3. התמסרות בין חברי הקבוצה. כתוצאה מקבלת החפץ משתנים.

4. שבירת ה- FRAME. אתם כלואים בתוך המסך. עליכם לעשות הכל כדי לצאת ממנו.

בחרו משהו בחייכם/ בעצמכם שהייתם רוצים מאוד לשנות

כתבו מדוע? ומה צריך כדי שזה יקרה?

מה אני לא יכול לשנות?

ממה אצטרך להיפרד אם אשנה משהו שהוא משמעותי לי?

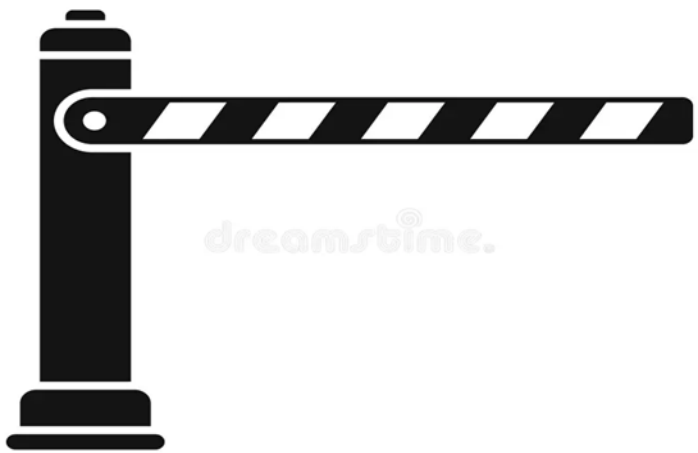
מהו גבול?

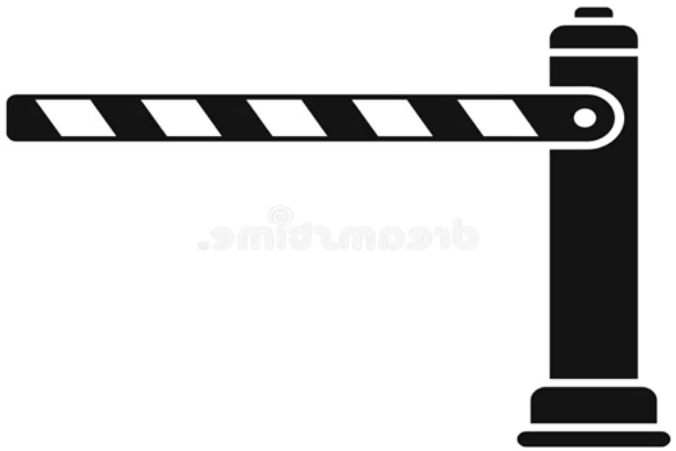
מה גורם לאדם לפרוץ גבול?

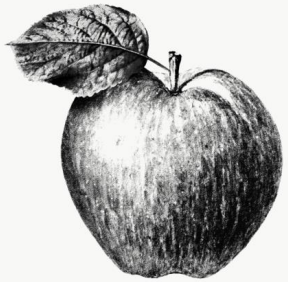
תרגיל:

עליכם לצלם / להכין סיטואציה בה אתם פורצים גבול.
צלמו את עצמכם עושים משהו שכמותו לא היית מעיזים "בחיים" לעשות.

חשבו מה המעשה, מה הגבול, איך תפרצו אותו, למה זה חשוב לכם,
מה יקרה כאשר לחצו את הגבול, וכד'...

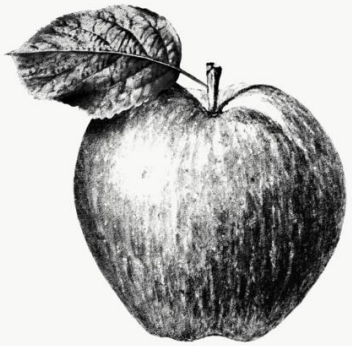

קריאת המחזה

גלגולו של מחזה

גלגולו של מחזה

תפוחים מן המדבר פורסם לראשונה **כסיפור קצר** מאת הסופרת סביון ליברכט בשנת 1986.
ליברכט עיבדה את הסיפור **למחזה**, והוא הוצג בתיאטרון בית ליסין פעמיים בשנת 2012 ובשנת 2022.
ב-2015 עלה לאקרנים **סרט** המבוסס על המחזה.
הסרט היה מועמד להשתתפות בפרס גלובוס הזהב.
גרסה מורחבת של הסרט שודרה ב -2016 בטלוויזיה **כמיני-סדרה** בת שלושה פרקים.

https://www.youtube.com/watch?v=leZEBMzALAc

סביון ליברכט

https://msradio.huji.ac.il/wwwroot/drama/apples48k.mp3

תסכית הסיפור

https://www.youtube.com/watch?v=2VnDfk0CGfU&t=35s

https://www.youtube.com/watch?v=fnrV6au1mbY

https://www.youtube.com/watch?v=UwdmJT3RIvw

תאגיד השידור כאן 11 – שלושת פרקי הסדרה

https://www.youtube.com/watch?v=N_q6EJNJk_8

טרילר ההצגה
בית לסין - במאי עודד קוטלר - 2012

https://www.youtube.com/watch?v=JZvGkuS6aU0

טרילר ההצגה
בית לסין - במאי אמיר וולף - 2022

תפוחים מן המדבר
מן הסיפור למחזה

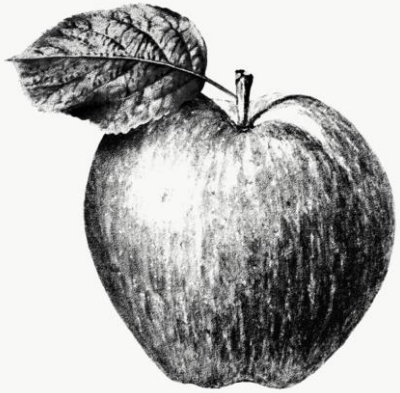
פעם, בשעת ראיון, שאלה אותי כתבת: "את מי ממאות הדמויות שעליהן כתבת היית מזמינה לשתות איתך כוס קפה?" ואני אמרתי בלא להסס: את ויקטוריה אברבנאל. למה? בגלל התבונה החרישית, בגלל ההעזה, בגלל היכולת להשקיף על חייה ולהבינם, ובעיקר בגלל שהיא פמיניסטית במובן הכי עמוק של המילה מבלי לדעת שהיא כזאת ואפילו מבלי להכיר את המושג.

הסיפור "תפוחים מן המדבר" שויקטוריה אברבנאל היא גיבורתו, היה אחד הסיפורים הראשונים שכתבתי. למה בתקופה ההיא של חיי, כשילדי היו צעירים מאוד, שנים לפני גיל המרד, ועוד נכונו לנו שנים ארוכות יחד לפני שירצו לעזוב את הבית - למה דווקא בתקופה ההיא התעורר אצלי הצורך לכתוב על נערה שעוזבת את בית הוריה ואת שכונת מגוריה בירושלים ועוברת, במעשה של מרד, לגור עם בחור בקיבוץ? אין לי תשובה גורפת לשאלה הזאת. נראה שיש סופרים שמתמודדים בכתיבתם עם חוויות העבר, יש שבוחרים לעסוק בחוויות ההווה, ויש מי, שכמוני, כבר מכינים את עצמם שנים רבות מראש לחזרה גנרלית עם התמודדויות עתידיות.
ויקטוריה אברבאנל שלי היא יציר דמיון. לא הכרתי מקרוב נשים כמוה ולא אנשים מתוך החוג החברתי שלה ובכל זאת אני מרגישה אליה קרבה גדולה ואני שומעת אותה מדברת מתוכי, בניגון האופייני לה, בצירוף הלשוני המיוחד שבראה לעצמה.

בקיץ 1986 יצא לאור קובץ הסיפורים הראשון שלי "תפוחים מן המדבר". כשהתיישבתי לעבד את הסיפור לבמה, היה ברור לי שהמחזה ילך צעד אחד הלאה. כי בשנים שחלפו עשינו גם ויקטוריה וגם אני כברת דרך אידיאולוגית וצברנו נסיון לא מועט. כבר שנים רבות ויקטוריה מחזיקה בדעה שאדם בוגר רשאי לבחור לו את חלקת אלוהים שלו גם אם היא רחוקה מכל מה שחינכו אותו הוריו; כבר שנים רבות היא יודעת שבתה עשתה את הדבר הנכון.
וכך יצאנו שתינו ללמד את השיעור הזה לראובן אברבנאל, שבסיפור היה דמות שולית שנשארה תקועה במקומה עשרים שנה, ואילו במחזה הוא יוצא לקיבוץ בעקבות ויקטוריה כדי לעבור את המסע שלו שהוא גיאוגרפי ונפשי, ממשי ומטאפורי גם יחד.

וכאן טמון הדמיון שבין הסיפור הכתוב להצגה שעל הבמה - וכאן גם טמון ההבדל שביניהם.

סביון ליברכט, סופרת ומחזאית
מתוך תוכניית ההצגה – תיאטרון בית לסין

עבודת דמות /ניתוח דמות

העבודה על הדמויות יכולה להתלוות אל קריאת המחזה.
כשכל קבוצת תלמידים אחראית על דמות אוספת אינפורמציה
וממלאה את דפי העבודה הרלוונטיים במהלך הקריאה.
בתום הקריאה- כל קבוצה תציג את הדמות.

אפשרות שנייה - קריאה משותפת של המחזה
ולאחר מכן מעבר על כל דפי העבודה בהדרגה בשילוב תרגילים מעשיים.
בשלב זה ניתן לשלב תרגילים מעשיים לעיצוב דמות משיטות בימוי שונות.

לרשותכם תרגילים מעשיים אשר ניתן לשלב במהלך הקריאה

<u>עבודת דמות:</u>
רבקה
דובי
שרה
ראובן
מהלך דרמטי
אביזר בעל משמעות סמלית
דמות מתפתחת
קונפליקטים

<u>תרגילים מעשיים:</u>
אימפרוביזציית מצבים
קריאה פעילה סאבטקסט
יום בחיי
מהלך דרמטי בתמונות

למורה

ויקטוריה- אישה דתייה, חיה בירושלים.

ויקטוריה נשואה לראובן בשידוך ונאלצה לוותר על אהבת נעוריה בשל רצונו של אביה לחתן אותה עם תלמיד חכם.
במערכת היחסים בין בני הזוג המחזה ויקטוריה פאסיבית, כנועה לבעלה ולתכתיבי החברה.
ויקטוריה מאזינה באופן קבוע לרדיו, המשמש כצינור לעולם החיצוני ממנו שואבת ידע.

במהלך המחזה ויקטוריה נקרעת בין הרצון להגן על רבקה לבין המחויבות לנורמות החברתיות המקובלות בקהילתה ולבעלה.

לקראת סופו של המחזה ויקטוריה לוקחת החלטה נועזת לנסוע לבקר את רבקה בקיבוץ. במהלך הביקור ויקטוריה מבינה שבתה נמצאת במקום הנכון. וחלה ביניהן התקרבות.

ראובן- בעלה של ויקטוריה. יתום, גדל בפנימייה, תלמיד חכם בעבר ושקוע בעולם הספרים והתפילות בהווה. בעל חנות בשוק בירושלים לכלי בית.
ראובן אדם עניני שלא מפגין חיבה לסובבים אותו, אדם מקובע שמתקשה להתגמש ולקבל את רצונות ביתו לחיות אחר ממנו.
כאשר הוא מגלה שביתו רוקדת ומתרועעת בחברה חילונית מחליט לשדך אותה עם אלמן בעל 4 ילדים ואף סוגר אותה בחדרה.
רבקה בורחת מהבית אל הקיבוץ. וראובן מתקשה לקבל את הגזירה. כאשר אשתו נוסעת לקיבוץ ללא רשותו. נוסע גם הוא כדי להחזיר אותן. ומגלה עולם חדש.
בעקבות שיחה עם דובי מתרכך ואף מסכים לשבת יחד ולאכול תפוחים מן המדבר בדבש.

שרה- אחות של ויקטוריה. בעלת גיבנת לא נשואה.
חיה בגפה. חדת לשון וסרקסטית. ביחסי קרבה חמים עם אחותה.
לא נכנעת לתכתיב החברתי ולא מתחתנת. אנחנו בעצם לא יודעים אם זה בגלל שהיא מכוערת ויש לה גיבנת או שהגיבנת רק עוזרת לה לקיים אידיאולוגית חיים חופשיה ומאושרת.
בלי גבר בלי תחתונים וחזייה.
היא הראשונה להכיל את השינויים של רבקה.

לראובן קשה עם שרה והשנינות שלה היא מאתגרת אותו.

רבקה- נערה שסיימה לימודים מתגוררת בשכונה חרדית בירושלים
וכל חייה מרגישה לא שייכת. לרבקה ואביה מערכת יחסים טעונה. הוא קר אליה קורא לה גמלונית ומכוערת. בעבר ניסתה להתאבד.
עובדת באוניברסיטה באחד המשרדים. נתקלת החוג לריקודי עם ונשבת בקסם. בחוג היא פוגשת את דובי ומתחיל ביניהם קשר סודי.
כאשר מתגלה הקשר ביניהם אביה מנסה לשדך לה אלמן עם 4 ילדים. כאשר היא מתעמתת איתו הוא סוגר אותה בחדרה.
רבקה מחליטה לצאת לשנת שירות בקיבוץ של דובי בידיעה שהיא מורדת בכל חוקי הבית.
בקיבוץ רבקה לומדת לתמרן בין החיים החילוניים בקיבוץ לבין הרצון שלה לשמור על מסורת דתית.
כאשר דודה שלה ואמא שלה באות לבקר היא מצליחה להראות להן את הטוב שבקיבוץ ואת הוויתורים העצמיים שהן עשו. כאשר אביה מגיע היא לא נכנעת לדרישה שלו לחזור לירושלים ובעזרת דובי מצליחה לרכך אותו.

דובי- סטודנט שלומד באוניברסיטה בירושלים.
במקור מקיבוץ בדרום הארץ.
דמות חביבה וידידותית, מתייחס בחום ובכבוד לויקטוריה, גורם לכעסה להתפוגג מהר. הוא מייצג את העולם החילוני-המודרני, ואת חיי השיתוף והאחווה כמקובל בקיבוץ. הוא מציע לרבקה אלטרנטיבה הוגנת ומושכת לזו שמאפיינת את בית הוריה.

מהלך דרמטי

אקספוזיציה

מערכת היחסים בין ויקטוריה לשרה

מערכת היחסים בין רבקה לראובן

הסתרה של רבקה היא הולכת לריקוד

הכירות עם דובי

הרצון של רבקה ללכת למשק שירות

סיבוך

הפלישות החשאיות עם דובי והריקודים מתגלים

ראובן מחליט לשדך את רבקה עם שלמה'לה שלמן עם 4 ילדים

שיא

שבירת הכלים

מכות

סגירה של רבקה בחדר

ברירה לקיבוץ

נקודת מפנה

שרה מגיעה לביקור בקיבוץ

ויקטוריה מגיעה לביקור בקיבוץ

ראובן מגיע לביקור בקיבוץ

התרה

כולם הגיעו מירושלים לקיבוץ

ראובן מתרצה וישב עם כולם לארוחה

מחמיא לויקטוריה

הגשה של תפוחים בארוחה (אלגוריה של גידול התפוחים במדבר למצוות)

תמצית הקונפליקט

העולם הדתי לא יכול לקבל התאהבות של נערה ובמיוחד עם בחור חילוני,
כל שכן מעבר לחיים בקיבוץ בחדר אחד ללא נישואין.
חופש בחירה ≠ מסורת וחוקי הדת

• מה לדעתכם הרצון המרכזי של רבקה במחצה? עם מה היא נאבקת? מה הכי חשוב לה?

• איזה צבעוניות פורצת רבקה ואיך היא נשארת נאמנה למצמה ולמהות היהודית שלה? ולמה זה חשוב לה?

פתק בכותל

במהלך השה"ה בקיבוץ רבקה מבקרת שוב בכותל
וכותבת פתק נוסף.
מה לדעתכם היא תכתוב כעת?

פתק בכותל

רבקה מבקרת בכותל וכותבת פתק
אותו היא תשמין בין האבנים.
מה לדעתכם היא תכתוב?
למה היא באה? מה מציק לה?
מה היא מבקשת? מה היא הייתה רוצה?

רבקה

ויקטוריה- האמא

מה אני רוצה?

מה הסטטוס שלי?

- מקצוע:
- משפחה:
- דת:
- איפה אני גרה:

אני חושבת שבעלי ראובן הוא:

מה שומר בדרכי לממש הרצון שלי?

אני חושבת שביתי רבקה היא:

איך אני מתמודדת עם הקושי?

אני חושבת שאחותי שרה היא:

הרגיו בשבילי הוא?

אני חושב שגובי הוא:

שרה - הדודה

לפניכם 2 אבידות אשר מופיעים במחנה ותורמים לשיבוב דמותה של הדודה שרה.
כתבו מה מייצגים החפצים?

המזוודה ירוקה

שמלה שהכפתורים מאחורה לא סגורים

תרגילי אימפרוביזציה

- ראובן מגיע לבית קפה תל אביבי המלצרית שמשרתת אותו חשופה.
- שדכנית מגיעה עם חתן עבור הדודה שרה -בחור נהדר ומוצלח. ראובן נמצא בקונפליקט פנימי- מצד אחד רוצה שידוך מצד שני מרחם על הבחור.
- רבקה נפגשת עם חברה ומנסה לשכנע אותה להצטרף לריקודי עם.

- דודה שרה מגיעה לחדר אוכל של הקיבוץ בפעם הראשונה.
- דודה שרה מגיעה לחליבה ברפת ופוגשת את הרפתנים / ללול.
- דודה שרה מעיזה להגיד לראובן את כל מה שאחותה ויקטוריה לא מעיזה, על רבקה.

- מפגש בין ויקטוריה לאהוב נעוריה משה אלקיים – הבן של הצורף.
- רבקה חוזרת לביקור בירושלים אחרי שהות בקיבוץ . היא מבקרת בבית הכנסת שיודע שהיא סוררת.
- ארוחה ערב שישי משפחתית של שתי המשפחות משפחתו של דובי ומשפחתה של רבקה.

מה אני רוצה?

מה הסטטוס שלי?

- מקצוע:
- משפחה:
- דת:
- איפה אני גר:

אני חושב שרבקה היא:

מה סומך בדרכי למימוש הרצון שלי?

אני חושב שראובן הוא:

איך אני מתמודד עם הקושי?

אני חושב שויקטוריה היא:

אני חושב שרה היא:

דובי

ראובן- האבא

לפניכם קטע מתוך המחזה
כך על הבן הבכור מסורת
בקטע טוביה מציין את
התפקידים המסורתיים
והתבניות שם פיהן יש לחיות

https://www.youtube.com/watch?v=vn7ZTiiUjKI

"... בזכות המסורת
כל אחד מאיתנו יודע מיהו
ומה האל מצפה ממנו..."

מה קורה לראובן במחזה כשנשברת לו הנוסחה, כשמתערער לו הסדר? _____

_____

_____

איזה מחשבות עוברות לגבר כזה ? _____

_____

_____

איך הוא פועל ומדוע? _____

_____

_____

מה גורם לאדם לפעול בצורה קיצונית? _____

_____

_____

מהו אובדן שליטה? _____

_____

האם לדעתכם ראובן בשליטה? _____

_____

_____

Subtext - סאבטקסט:

הוא תוכן סמוי שיכול להופיע באופן מרומז, לא ישיר, והוא מצוי מתחת לפני השטח.
הסאבטקסט יכול להתייחס למחשבות ולמניעים של הדמויות,
אשר אינם מובאים בצורה ישירה, לרמוז על נושאים שנויים במחלוקת,
להעביר באופן עקיף תכנים המייצגים קונפליקטים, כעס, תחרות,
גאווה או רעיונות ורגשות אחרים.
הסאבטקסט קשור במניע של הדמויות ניתן להבין ממנו
על מחשבותיהן, אמונותיהן ורגשותיהן האמיתיים.

ראובן: לעצור ויקטוריה. לעצור!
ויקטוריה עוצרת
ראובן: למה לא דיברת איתה ?
ויקטוריה: לפי הפרצוף שלה חשבתי שאתה דיברת איתה
ראובן: עוד לא שמעתי תשובה למה לא דיברתי איתה?
ויקטוריה: עוד לא מצאתי את הרגע
ראובן: עד שתמצא את הרגע היא תהיה בת 40. עד מחר את מדברת איתה על שאלתיאל. הילדים שלו כבר אוהבים אותה.
ויקטוריה: איך הם אוהבים אותה? עוד לא ראה אותה.
ראובן: שמעו עליה ואוהבים אותה.
ויקטוריה: הם רוצים עוזרת ומטפלת, מבשלת ומנקה. לא אכפת להם מאהבה ולא אכפת להם אם יש לו זנב או קרחת.
ראובן: אולי עוד מעט יהיו לנכדים שלך וכבר את מדברת נגדם.
ויקטוריה: תמצא לאיש צעיר רווק שהתחתנו בעזרת השם. יהיו לילדים שלה, המשפחה שלה מה היא צריכה הילדים חולים של אחרים ובעל שלא אוהב אותה.
ראובן: תוציא לך את השטויות מהראש זאת אף אחד לא ירצה אותה!
ויקטוריה: איך אבא יכול לדבר ככה על הילדה שלו?
ראובן: לשמור את הפה ויקטוריה! היום את מדברת איתה על שאלתיאל!

(מערכה ראשונה עמ' 47)

משימה- קריאה פעילה:

לפניכם סצנה מתוך המחזה. הכינו את הרבשיה.
בזוג אחד מקריאו את הטקסט ובזוג נוסף אומר את הסאבטקסט. לאחר כל שורה
הבזוג שאומר את הסאבטקסט- אומר את הדברים שהדמויות חושבות ולא אומרות,
את מה שמוזג מאחורי הטקסט.

משימה

עליכם ליצור, בצוותא, **בלוג מצולם / יום בחיי**
שבו תצלמו את עצמכם כדמות במחצה (בגוף- ויקטוריה /בנים - ראובן)

לפניכם רשימת סיטואציות בחרו אחת חשבו מה קורה לדמות בסיטואציה?
מה היא חושבת? מה היא אומרת? כיצד היא פועלת?
הכינו תלבושת מתאימה. בחרו היכן לצלם.

ויקטוריה

- מתכוננת לקראת הנסיעה אל רבקה לקיבוץ
- מחשבות בצמן התפילה בבית הכנסת
- בחנות הבית שם השכנה
- ראובן סגר את רבקה בתוך החדר.
  רבקה עומדת מחוץ לצלת
- הפצם הראשונה בקיבוץ

ראובן

- בחנות הריקה מקונים
- מחשבות בצמן התפילה בבית הכנסת
- ראובן חוצר הביתה ומצלה שויקטוריה נסעה לקיבוץ אל רבקה
- ראובן סגר את רבקה בתוך החדר. הוא עומד מחוץ לצלת
- הפצם הראשונה בקיבוץ

דמות מתפתחת

דמות מתפתחת היא דמות שעוברת שינוי במהלך המחזה.
היא עוברת תהליך. הרצון, הגישה, ההתנהגות שלה משתנים.

* איזה דמויות לדעתכם, עוברות שינוי כזה במחזה?

* בחרו דמות אחת וכתבו מהו התהליך שהיא עברה. בתשובתכם הסבירו-
כיצד מתחילה הדמות את המחזה/מהו המצב ההתחלתי שלה?
וכיצד מסיימת את המחזה/ מהי נקודת הסיום שלה?

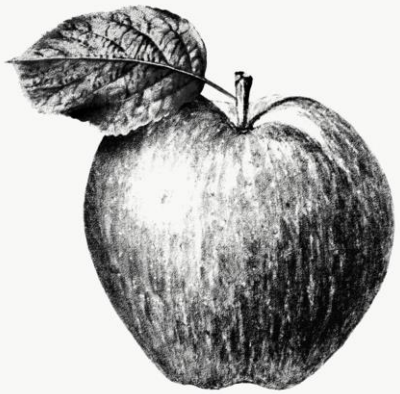
תרגיל

- בחרו את אחת הדמויות אשר שוברת התפתחות במחנה
- הכינו את מהלך הדמות
- צמו / הכינו 5 תמונות אשר משקפות את המהלך שעוברת הדמות

פרזנטציה

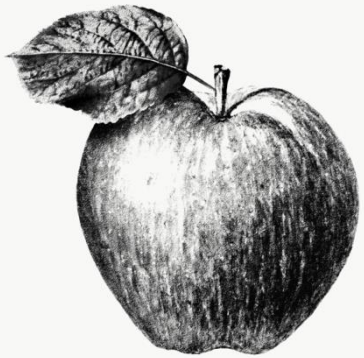
דיון

ציינו מה השינוי שחל בכל דמות ומדוע היא דמות התפתחת
האם השינוי ניכר במהלך הדרמטי המוצג בתמונות

ניתוח המחזה

מקום

חימום:

משחק טאבו: עליכם לתאר את המקום הכתוב בראש הכרטיס, אולם אסור להשתמש במילים המופיעות מתחת . על הקבוצה לנחש מהו המקום.

- בשיעור מקוון המורה ישלח לכל תלמיד את המושג ואת המילים האסורות. בשיעור פנים אל פנים ניתן להדפיס את הכרטיסיות
- במשחק התלמידים נדרשים לתאר בצורה כזו שניתן יהיה להבין מהו מקום. הפעולה משרתת את המיומנות של תיאור תפאורה לדוח צפייה

מהלך השיעור

ירושלים: עיר הקודש, מקום גבוה, קרובה לה', האוויר בה טהור ונקי.
השכונה: "שער" מרמז על סגירות וגבולות. –"שערי חסד" :אך גם פתח יציאה. יש כאן אירוניה בשם בגלל הפער בין המצב שבו נמצאות הדמויות לבין המילה חסד.
הקיבוץ: כל הדברים הללו עומדים בניגוד למשמעויות הגלומות בשם "נווה מדבר".
הנוף המדבר צחיח, מאובק וחם אולם הנווה הוא מקום שמרמז על אפשרויות לפריחה- מקום שטוח, פתוח, ראשוני, מקום ליצרים ורצונות.

שאלה? מה לדעתכם מסמלת הדרך מירושלים לקיבוץ?

הדרך מהקיבוץ לעיר היא דרך חדשה, הנוף משתנה, האקלים, יש הרבה מחשבות וחששות בדרך. הדרך מרמזת על הדרך החדשה של שהדמויות יעברו. דרך אחרת, דרך אל הנפש.

מוסכמה תיאטרונית

תיאטרון הוא שפה, המורכבת מסימנים. הקהל הצופה בהצגה, מפענח את הסימנים ומכאן צומחת החוויה.
המוסכמה התיאטרונית היא כלל בלתי כתוב המקובל על השחקנים והקהל ואשר בעזרתו מפענחים הצופים את ההצגה.
האירוע התיאטרוני הוא אשליה - הוא אינו שיקוף מדויק של המציאות. זהו עיצוב מחדש של המציאות, מוקפד ומעובד, שנעשה ע"י היוצרים.
בחיים יש לנו סימנים טבעיים – מין גזע, מקום, זמן וכו' וסימנים מלאכותיים – בכוונה ליצור תקשורת. בהצגה יש הפיכה של הסימן הטבעי למלאכותי.

משימה

הסיפור תפוחים מן המדבר מתחיל בנסיעת אוטובוס של ויקטוריה- האם אל הקיבוץ לפגוש את ביתה- רבקה. לדרך יש משמעות רבה בסיפור ואף בסרט.
במחזה, מכיוון שמדובר בהצגה, הושמטה הנסיעה ואנחנו קופצים ממקום למקום ע"י מוסכמות תיאטרוניות
1. הציעו פתרונות בימתיים לסיעה על הבמה
2. הכינו קטע/ צלמו של נסיעה. הציגו בנסיעה את המחשבות של אחת הדמויות מהמחזה (לבחירתכם).
חישבו מי נוסע? לאן? למה? איך? על מה הוא/היא חושב.ת? איך כל הנתונים האלה יעברו אל הצופים?
פרזנטציה
דיון: באיזה מוסכמות בימתיות השתמשתם? מה הנחה אתכם במציאת הפתרונות

למורה

בית ספר

מורה
תלמיד
שיעור

כנסיה

דת
כומר
תפילה

יער

עצים
חיות
עלים

סופר

קניות
מזון
כסף

משחק זאבו

- עליכם לתאר את המקום הכתוב בראש הכרטיס, אולם אסור להשתמש במילים המופיעות מתחת . על הקבוצה לנחש מהו המקום.
- בשיעור מקוון המורה ישלח לכל תלמיד את המושג ואת המילים האסורות. בשיעור פנים אל פנים ניתן להדפיס את הכרטיסיות .

במשחק התלמידים נדרשים לתאר בצורה כזו שניתן יהיה להבין מהו מקום.
הפעולה משרתת את המיומנות של תיאור תפאורה לדוח צפייה.

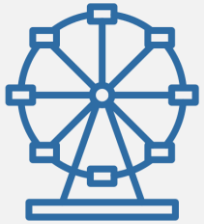
בית חולים

רופאים
חולים
אמבולנס

לונה פארק

רכבת הרים
פחד

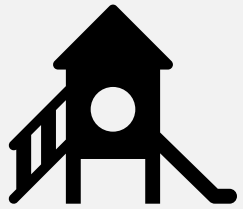
שוק

ירקות
פירות
דוכנים

גן משחקים

מגלשה
חול
נדנדה

תיאטרון

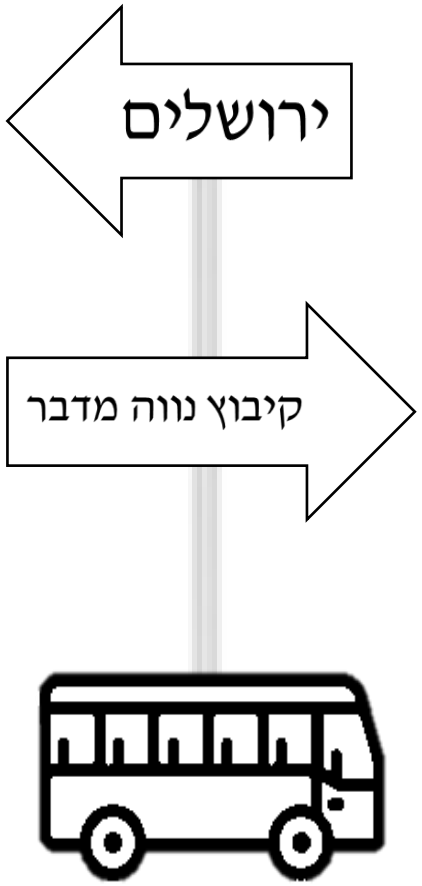
שחקנים
הצגה
במה

גן חיות

חיות
כלוב
מבקרים

ירושלים: עיר הקודש, מקום גבוה, קרובה לה', האוויר בה טהור ונקי.

השכונה: "שערי חסד"-"שער" מרמז על סגירות וגבולות.
אבל גם פתח ליציאה. יש כאן אירוניה בשם בגלל הפער בין המצב שבו נמצאות הדמויות לבין המילה חסד.

הקיבוץ: כל הדברים הללו מומחים בניגוד למשמעויות הגלומות בשם **"נווה מדבר"**.
הנוף המדבר בחיר, מאובק וחם אולם הנווה הוא מקום שמרמז על אפשרויות לפריחה- מקום שטוח, פתוח, ראשוני, מקום לידרים ורצונות.

מה לדעתכם מסמלת הדרך מירושלים לקיבוץ?

הדרך מהקיבוץ לעיר היא דרך חדשה, הנוף משתנה, האוקלים, יש הרבה מחשבות ותחושות בדרך. הדרך מרמזת על הדרך החדשה של שהדמויות יעברו. דרך אחרת, דרך אל הנפש.

מוסכמה תיאטרונית

תיאטרון הוא שפה, המורכבת מסימנים.
הקהל הצופה בהצגה, מפענח את הסימנים ומכאן צומחת החוויה.
המוסכמה התיאטרונית היא כלל בלתי כתוב המקובל על השחקנים והקהל ואשר בעזרתו מפענחים הצופים את ההצגה.
האירוע התיאטרוני הוא אשליה - הוא אינו שיקוף מדויק של המציאות.
זהו עיצוב מחדש של המציאות, מוקפד ומעובד, שנעשה ע"י היוצרים.
בחיים יש לנו **סימנים טבעיים** – מין גזע, מקום, זמן וכו'
וסימנים מלאכותיים – בכוונה ליצור תקשורת.
בהצגה יש הפיכה של הסימן הטבעי למלאכותי.

ירושלים

קיבוץ נווה מדבר

הסיפור תפוחים מן המדבר מתחיל בנסיעת אוטובוס של ויקטוריה- האם אלה הקיבולש לפגוש את ביתה- רבקה.
לצדק יש משמעות רבה בסיפור ואלף בסרט.

במחנה, מכיוון שמדובר בהבלהה, השמטה הנסיעה ואנחנו קופצים ממקום למקום ע"י מוסכמות תיאטרוניות

1. הבינו פתרונות בימתיים לסיפה של הבמה
2. הכינו קטע/ בלמו של נסיעה.

הבינו בנסיעה את המחשבות של אחת הדמויות מהמחנה (לבחירתכם).

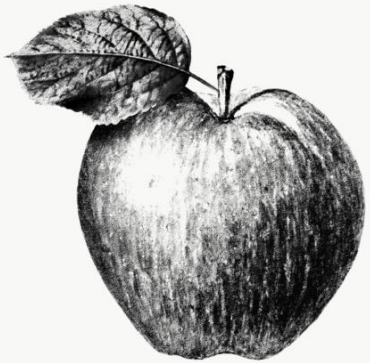
חישבו מי נוסע? לאן? למה? איך? של מה הוא/היא חושב.ת?
איך כל הנתונים האלה ישברו אלי הצופים?

פרונטלית

דיון:

באיזה מוסכמות בימתיות השתמשתם? מה הניחה אתכם במבילות הפתרונות?

אביזרים

משימת כתיבה

כתבו את כל הידוע לכ על 4 תפוחים מפורסמים. כיהן הם מופיעים ומה הוא הסמל ההקשר?

- **סקירה של תפוחים באמנות ובהיסטוריה**
- עכשיו נבדוק את התפוחים במחזה

בדקו איזה תפוחים איקוניים/מפורסמים (שמילאתם במשימה הקודמת) מופיעים במחזה ומה ההקשר שלהם.

התפוח עובר לאורך כל הסיפור ומהווה אביזר בעל משמעות סמלית

- תפוח ככלי פיתוי/ חיזור- דובי מציע לרבקה תפוח מהמדבר.
- פרי עץ הדעת- ע"י צפייה בריקודים ושיחות עם דובי רבקה מתוודעת לרצונות שלה.
- התפוחים שגדלים במדבר- גדלים במקום שהוא לא המקום הטבעי והנכון להם. הם גדלים בטכנולוגיה חדישה. ללא שורשים אך מלאים בויטמינים וערכים טובים. התפוחים מסמלים את החיים החדשים.
- תפוח בדבש- נאכל בראש השנה. מסמן התחלה חדשה ומתוקה - בתום המחזה כולם מתיישבים לארוחה המסמלת קבלה והתחלה של מערכות יחסים חדשות במשפחה.

התפוח נושא את הסמליות שאנו מכירים מספר בראשית, עץ הדעת והפיתוי.
אך כאן הפיתוי הוא במובן החיובי, של הידיעה את עצמך ושל אהבה שבאה מתוך בחירה.
התפוח הרקוב בהתחלה מסמל את חוסר הידיעה, או יותר נכון את הויתור על הידיעה לטובת מוסכמות שלכאורה מיצגים את "הידיעה" במובן של דת ו"איך צריך לנהוג" על פי המסורת.
האהבה אינה בלתי מושגת ואף לא כל כך רחוקה כפי שהיא נתפסה אצל ויקטוריה, על פי ניסיונה הקודם ולא צריך לותר עליה. אפשר לגדל אותה בכל מקום, לא רק ב"ירושלים" ובמקומות הקרובים לכאורה לאלוהים. אם מטפחים אותה ומגדלים אותה כראוי , היא אפשרית בכל מקום. התפוח המופיע בכותרת ומבטא את הגשמת הבלתי יאמן במקום הבלתי צפוי. אולם דווקא בשל כך הוא מופלא יותר.
הוא מטופח ומקבל יותר תשומת לב ודווקא בסביבה מוגנת ומטפחת זו הוא גדל לפרי מובחר.
התפוחים בדבש בסוף, הם רמז, אולי, להתחלה חדשה (בראש השנה נוהגים להגיש תפוחים בדבש). אולי לאחר שויקטוריה זכתה לידיעה חדשה, גם היחסים שלה עם בעלה יכולים להשתנות אם תטפח אותם כראוי.

סיכום: תרגיל פיתוי

בידכם תפוח קסמים. ביס בו יכול לשנות עולמות.
עליכם לפתות משהו כדי לנגוס בו. הראו מה קורה לאדם כתוצאה מהביס
חשבו מה אתם רוצים להשיג? ממי? למה? מה תהליך הפיתוי? מה יקרה בעקבות הביס

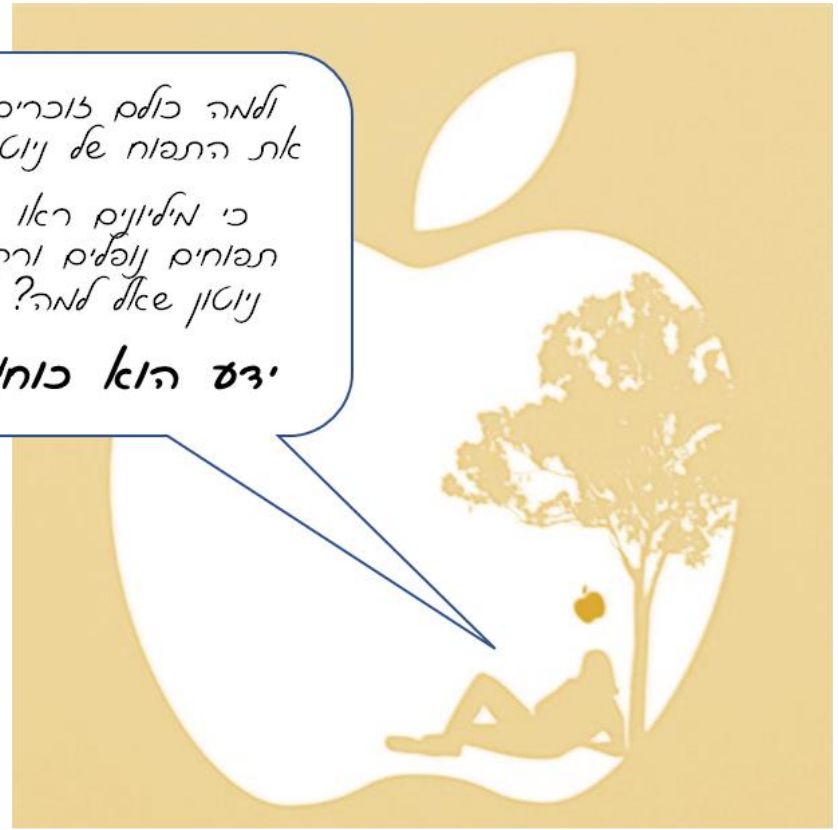
למורה

חפשו ברשת השלו על פלאפל/ כתבו על לפחות 3 תפוחים "מפורסמים"
מה המקור? היכן כל תפוח מופיע? מה הוא מסמל ומה הקשר?

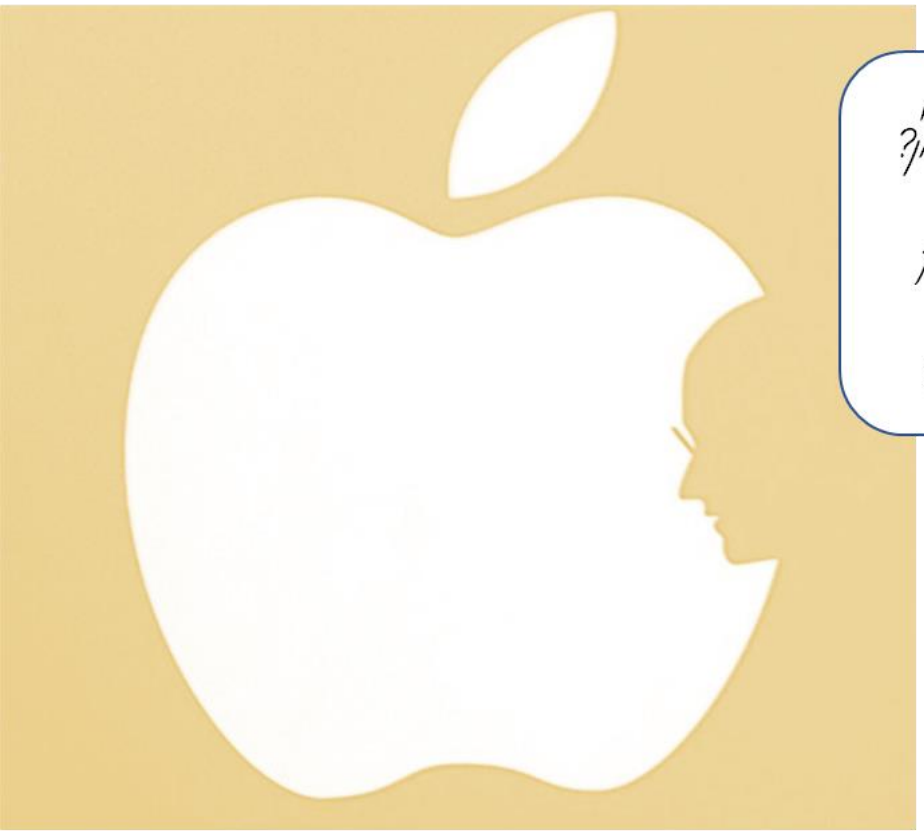
שלושה תפוחים שינו את העולם

התפוח שפיתה את אדם
שהתחיל את בריאת העולם

התפוח שהאיר את ניוטון
שגילה לעולם את כוח המשיכה

התפוח שיצר סטיב ג'ובס
מחלומי המחשוב האישי APPELE

אז מה יש בו בתפוח שכל כך מושך אותנו?

היודעתם
שפעם ניו יורק
קוראים התפוח
הגדול?

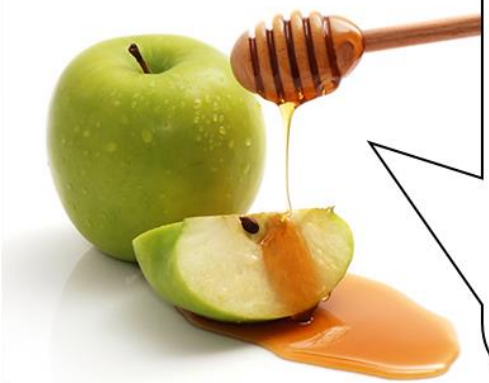
לתפוח משמעויות
ותפקידים רבים:

- הוא מייצג שפע וגלמוות
- סמל ליופי בשת וחוכמה
- סמל לפריון

התפוח הוא
אטריבוט
סמלן לחטא ופיתוי

פרי אסור
פרי תאווה

ביהדות
ברגע השנה
אנחנו מברכים
על התפוח:

"יהי רצון מלפניך, אדוני אלוהינו ואלוהי אבותינו שתתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה מראשית השנה ועד אחרית השנה".

אז מה הקשר לניו יורק? התשובה היא **סוסים**.
במשך שנים סייסים בניו אורלינס היו קוראים למרוצים שמתרחשים בניו יורק "התפוח הגדול",
כלומר, עבורם זה היה קרב השיא - כולם רצו להגיע לשם,
זה היה הטופ של הטופ עבורם.
ב-1924 כתב ספורט מפורסם הכניס לטור שלו את הסלנג הזה וכתב:

"התפוח הגדול, החלום של כל נער, והמטרה של כל אנשי המרוצים. יש רק תפוח גדול אחד. והוא ניו יורק".

ביטויים/ניבים

"התפוח לא נופל רחוק מהעץ".

הבן דומה להוריו במראה, כישורים ובהתנהגות

התפוח באמנות

באמנות המודרנית התפוח הוא חלק מסצנת טבע דומם.
הוא נפחי וחושני, מתקיים בו המפגש בין האורגני לאלומטרי.
הוא מגיב לסביבה בצבע, צורה והוא חלק מאיזון והרמוניה.

כחלק מהסצנה של ציורי
הטבע דומם אומנים רבים
בקשו לצייר טבע.
אולם בשל תנאי מזג האוויר
באירופה לא תמיד ניתן היה
לצאת לטבע ולצייר.
רבים ציירו בתוך הסטודיו.
ומכיוון שתפוחים צמחים וחושניים
כמעט לכל האומנים יש ציורי
טבע דומם של תפוחים.

<u>אולכס דו- תפוח ירוק</u>
ציור שנראה כמו תמונה
ריאליסטי, יכולות רישום מרשימות.
מסביר תחושה שניתן לקטוף את
התפוח מהציור ולאכול אותו.

רנה מגריט – בנו של האדם

מגריט תהה על פשרם של פרדוקסים בייחוד האמנות שמו "זיהה את הפן האשליתי של האמנות.

ייתכן כי מטרה סמויות רבות בעיצוב למשמעות סמויות התפוח בקונטיה כי:

האם הדמות מונעת מבן האדם לראות את המציאות כמו שהיא?
או- האם האדם הוא הדמות?

רנה מגריט – חדר האמנה

"חדרי האמנה" היו חדרים בהם נהגו אנשים להביא אחרי הסעודה להאמין למוסיקה ולהירגש מתמאות היום.
מגריט ממקם בתוך החדר תפוח ענקי מידי, הממלא את החדר עד מחנק ויוצר תחושה כאן עמימה של ציפייה או מתיחות.

התפוחים של מגריט
אינם חלק ממסרבך בסמוך
דומם המטלה אסוציאציות
מיניות, נשיות או תרבותיות,
כמו בציורי הטבעי הדומם
של סבאן למשל,
אלא ישויות חיות החותרות
תחת המציאות המוכרת.

רומרו בריטו - התפוח

אמן פופ ארט ברזילאי המשלב באמנות שלו מספר טכניקות: פיסול, ויטראז', צרפטי והדפסות

גם יצירותיו של בריטו שואבות את השראתן מחיי היום-יום.
אחד המאפיינים ביצירותיו הוא קו קונטור-
שחור שמובלט ומודגש לאורך כל היצירה.
וכן הצבעים משרים אווירה צבעונית ושמחה.

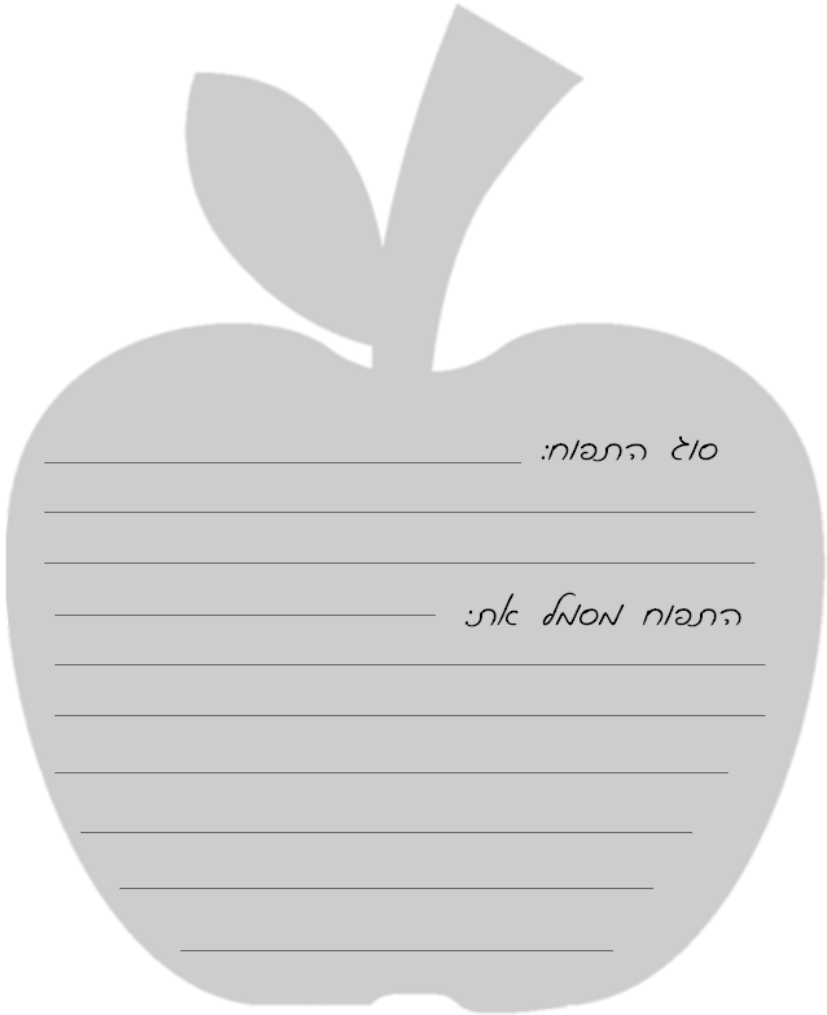
קלאוס אולנבורג- ליבת התפוח

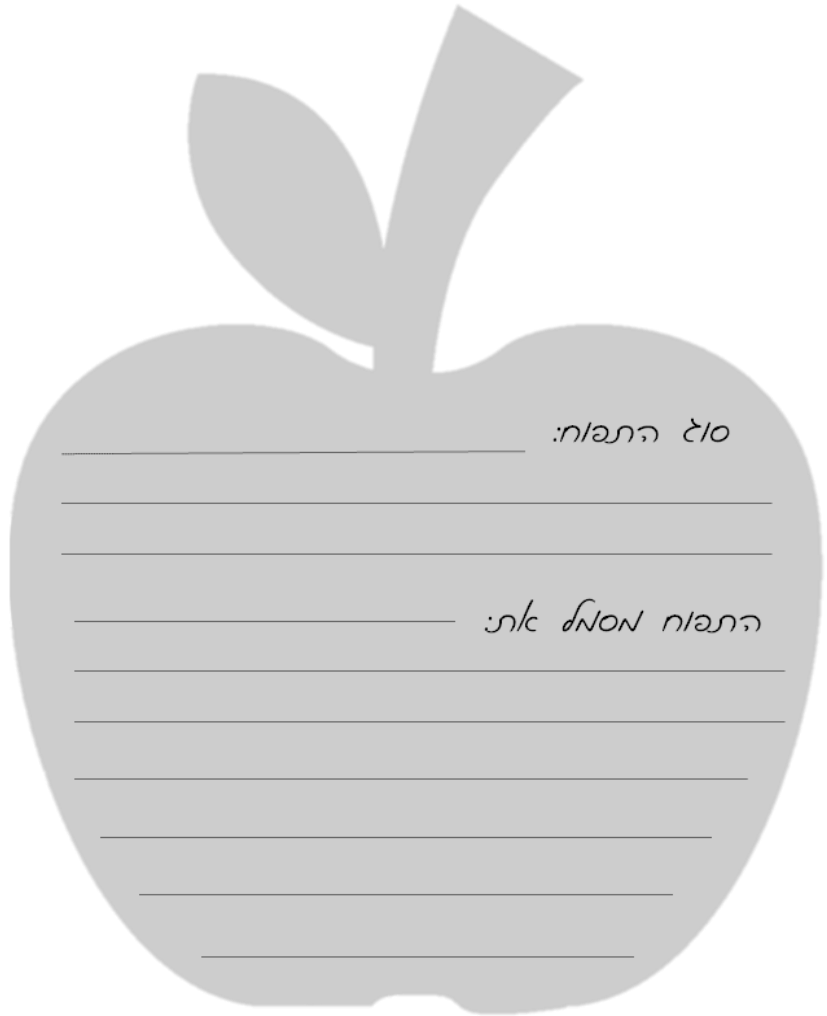
ביצירת הפופארט (פופ - מהמילה פופולארי)
בו חושף האמן את הפוטנציאל הגלום בחפצי
היום יום והופך אותם
לכאלה שניתן לעשת בהם והומוריסטיים.
מבון שהוצגל מפל למיבותיו, המציב יצירה של
הטבש אבן מהוצסת
הפסל עצמו עשוי סוג מוקצף.
בו יצירה משפשת ונגישה המצמיבה את
הצופה לעשת ולעשת

עכשיו נבדוק את התפוחים במחזה שלנו

בדקו איזה תפוחים איקוניים/מפורסמים נשמעו אתם במשימה הקודמת
מופיעים במחזה ומה ההקשר שלהם.

התפוח עובר לאורך כל המחזה ומהווה אביזר בעל משמעות סמלית

תפוח ככלי פיתוי/ חיזור- דובי מציע לרבקה תפוח מהמדבר.

פרי עץ הדעת- ס"י בפייה בריקודים ושיחות עם דובי רבקה מתוודעת לרצונות שלה.

התפוחים שגדלים במדבר- צבעים במקום שהוא על המקום הטבעי והנכון להם.
הם צבעים בטכנולוגיה חדישה. עליו שורשים אבן מעלים ביוטמינים ומרכיבים טובים.
התפוחים מסמלים את החיים החדשים.

תפוח בדבש- נאכל בראש השנה. מסמן התחלה חדשה ומתוקה - בתום המחנה כולם מתיישבים לארוחה המסמלת קבלה והתחלה של מסרכות יחסים חדשות במשפחה.

התפוח נושא את הסמליות שאנו מכירים מספר בראשית, עץ הדעת והפיתוי.

אך **כאן הפיתוי הוא במובן החיובי, של הידיעה את עצמך ושל אהבה שבאה מתוך בחירה.**

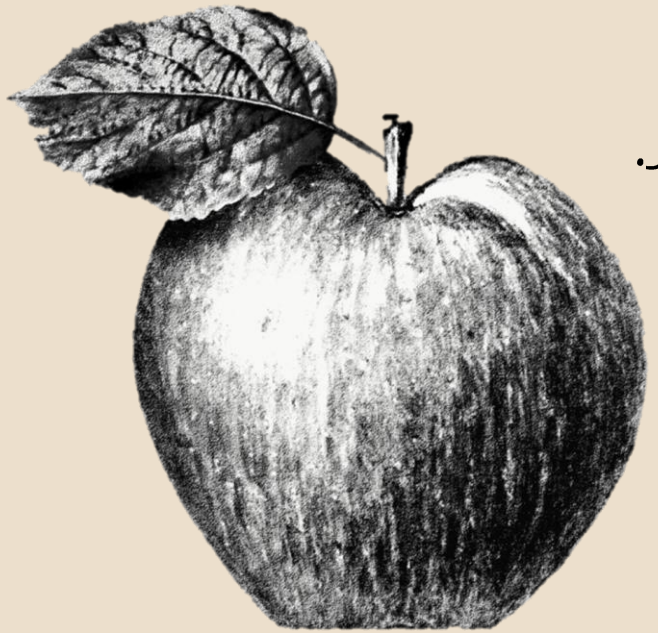
התפוח הרקוב בהתחלה מסמל את חוסר הידיעה, או יותר נכון את הויתור על הידיעה לטובת מוסכמות שלכאורה מיצגים את "הידיעה" במובן של דת ו"איך צריך לנהוג" על פי המסורת.

האהבה אינה בלתי מושגת ואף לא כל כך רחוקה כפי שהיא נתפסה אצל ויקטוריה, על פי ניסיונה הקודם ולא צריך לותר עליה. אפשר לגדל אותה בכל מקום, לא רק ב"ירושלים" ובמקומות הקרובים לכאורה לאלוהים.

אם מטפחים אותה ומגדלים אותה כראוי , היא אפשרית בכל מקום.
התפוח המופיע בכותרת ומבטא את הגשמת הבלתי יאמן במקום הבלתי צפוי. אולם דווקא בשל כך הוא מופלא יותר.
הוא מטופח ומקבל יותר תשומת לב ודווקא בסביבה מוגנת ומטפחת זו הוא גדל לפרי מובחר.

התפוחים בדבש בסוף, הם רמז, אולי, להתחלה חדשה (בראש השנה נוהגים להגיש תפוחים בדבש). אולי לאחר שויקטוריה זכתה לידיעה חדשה, גם היחסים שלה עם בעלה יכולים להשתנות אם תטפח אותם כראוי.

תרגיל פיתוי

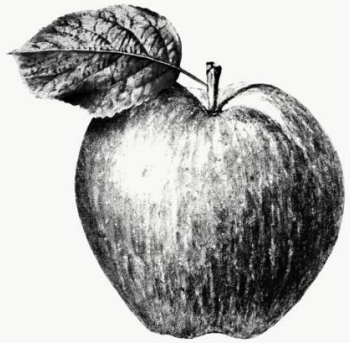

בידכם **תפוח קסמים**. בו יכול למצוא מלמות.

1. עליכם לפתות משהו כדי לגלות בו
2. הרשו מה קורה לאדם כתוצאה מהביס

חשבו מה אתם רוצים להשיג? ממי? למה?
מה תהליך הפיתוי? מה יקרה בסקבות הביס?

זוגיות

למורה

משימת כתיבה

לפניכם ציטוטים מתוך המחזה המעידים על זיווגים שונים

- נסו לאפיין את סוגי הזיווגים הנמצאים הטקסט:

סוג הקשר/ בין מי למי/ מי מחליט על שידוך/ מה הקשר בין בני הזוג/ על מה מושתת הזוגיות.

- על פי הכתוב בטקסט, מה קורה כאשר בחורה נשארת "רווקה זקנה"?
- על פי הכתוב בטקסט, מה קורה כאשר בחורה סוררת?
- מצאו ציטוט בטקסט בו רבקה מתארת איזה זוגיות היא רוצה הסבירו למה.

המחזה מציג סיטואציה שבה מתרחשת התאהבות הדדית בין צעיר לצעירה ומתקיימת משיכה ביניהם המבקשת להתממש. זו סיטואציה טבעית ואנושית והיא עשויה להתקיים בכל זמן ובכל מקום. אבל היחס להתאהבות ולדרך מימושה על ידי המתאהבים תלוי משתנים רבים כגון: זמן, מקום, תרבות, מעמד חברתי ועוד.
במחזה שלפנינו ישנם זיווגים שונים:
בחברה החרדית המכבדת את המשטר הפטריארכלי, האבות הם אלה המחליטים על השידוכים משיקולים משפחתיים רב מערכתיים. אך אהבה היא חלק מהשיקולים. על פי האמונה בחברה זו מטרת החתונה היא קיום המצווה של פרו ורבו. כלומר הקמת משפחה ושמירה על המשכיות. אחרי הנישואים ובמיוחד עם לידת ילדים משותפים עשויה לצמוח בן השניים קירבה ואפילו אהבה.
על פי רוב האבות מוצאים שידוכים משיקולים כלכליים, תלמידי חכמים, מעמד, המוניטין של המשפחה וכד'.במידה והבת/הבן מתאהבים והאב מייעד אותם ל שידוך אחר, מובן מאליו שסיכוייהם להתחתן עם האהוב מעטים. ועליהם לוותר על האהבה למלא אחר חובותיהם כלפי האב והמשפחה.
בחברה החרדית, אם בחורה "מתפתה" ומתמסרת לגבר בלא נישואים, היא מסכנת את עתידה. הגבר יכול לסלקה מעל פניו, כי אין לו מחויבות כלפיה. מאישה דרושים ריסון ואיפוק. הם מוצגים כנרכשים לטובתה. לעומת זאת, גבר לא יישא מקלון שיפול על אישה.
אם הבת סוררת, הופכת לחילונית. האב עלול לגרש אותה מהבית והיא עשויה להיחשב אצלו כמתה. יש והוא קורע עליה קריעה ויושב עליה שבעה ולעולם לא רוצה לראותה עוד.
שרה אחות של ויקטוריה נשארה רווקה ולא ידעה גבר מעולם במחזה לא כתוב הסיבה לרווקות אבל ברור שהחמיצה את האפשרות לנישואין וזוגיות. היא נשפטת לחומרה בחברה החרדית, מפני שלא ממשה את יעודה.
בקצה השני של הסקאלה נמצאת הזוגיות של רבקה ודובי. בהתנהגותם מעשיהם הם פורצים באופן מוחלט את כל המוסכמות של החברה החרדית.
רבקה הדתייה מירושלים ודובי הקיבוצניק החילוני התאהבו והכירו כאשר רבקה עבדה באוניברסיטה. היא בוחרת להתנדב לשנת שירות בקיבוץ של דובי. אביה מיעד אותה להתחתן עם שידוך לאיש אלמן עם 5 ילדים בעל כורחה. לבן היא קמה ובורחת לקיבוץ ומאז הם גרים יחד. היא כבר שייכת לחברה החילונית הקיבוצית גם במראה החיצוני. כאן דווקא הגבר דובי רוצה להתחתן, אבל רבקה האישה מהססת. היא עוד לא בטוחה ורוצה לבחון את עצמה. כשאמא שלה ויקטוריה שואלת אותה: "איפה למדת את זה?". עונה הבת: "אצלך. אני לא רוצה לחיות כמוך וכמו אבא בלי האהבה".
בחברה החרדית היא נחשבת לבת סוררת וראויה לעונש כבד. כך גם חושבת ויקטוריה כאשר נוסעת אליה. במעשיה רבקה מנוגדת לאמא וכמו כן גם מתקנת את העוול שנגרם לאמא.
האם ויתרה על אהבתה ואילו רבקה הלכה משכונת שערי חסד אחר אהבתה אפילו למדבר. האם ויקטוריה נכנעת ללחץ האבא - רבקה מורדת באבא.
החיים של ויקטוריה מוחמצים - חייה שלרבקה מלאים באהבה ממומשת. לויקטוריה אין רצון משלה - לרבקה דעה משלה ורצונות משלה היא תחליט אם להתחתן ומתי.
בהמשך רבקה מוצגת כדמות חיובית מאוד שראויה לכל הערכה: היא הפכה צמחונית כדי לשמור על כשרות, התקינה מזוזות בחדרי הקיבוץ, מעבירה שיעור תורה.
האם צופה במרקם יחסיהם של רבקה ודובי ועומדת על תכונותיו הטובות.

שם המחזה: "תפוחים מן המדבר", מסמל את שני העולמות המתנצחים בסיפור העולם החרדי והעולם החילוני.
יש לציין שהכתוב והמחזה נכתב מנקודת מבט חילונית המעבירה ביקורת על החברה החרדית.
כיצד לדעתכם היה נכתב המחזה מפי כותב חרד?

משימת סיכום: המעשה של רבקה היום שכיח וסיפורים כמו זה עשויים לתת למעשה שלה לגיטימציה. אולם: **האם באמת ראויה רבקה בהתנהגותה ובדבריה לכלל הערכה?**
ערכו דיבייט בעד ונגד האמירה

לפניכם 3 טקסטים מהטקסט המעידים על סוגים שונים של צוואות

ראובן: בא אלי היום שאלתיאל
ויקטוריה: שאלתיאל שבקנדה?
ראובן: מה יש לבן אדם שבקנדה לבוא עד לחנות שלי?
ויקטוריה: אה שאלתיאל האלמן?
ראובן: האח של האלמן
ויקטוריה: אחד יותר מסכן מהשני. אחד עם ילדים עם אישה חולה ואחד לאישה עם ילדים חולים.
ראובן: תשמעי טוב הוא איש מעולה, מהבית לעבודה מהעבודה לבית. ילדים חביבים.
ויקטוריה: אם היה כל כך מעולה לא הייתה אשתו מתה גברים מעולים ששולחים את הנשים שלהם לרופאים טועמים וקונים תרופות טובות ואנשים שלהם לא מתות כמו באפריקה.
מה רוצים ממך שאלתיאלים האלה?
ראובן: דיבר בעקיפין בעדינות סיפר על האח שלך הוא מחפש אישה.
ויקטוריה: ומי את טיפשה שתלך שמה? על רבקה שלנו חשבת? בת יחידה שלי, בבת עיני?
ראובן: וחכמה לא יעלה שאלתיאל? ויקטוריה לא נעלה לאף אחד שאלתיאל אולי לאלמנה ה מבוגרת וחולה יש להרבה עצמה ילדים חולים ונכדים חולים לא על האישה המלאה בשכל כרימון
ראובן: מטר שמונים, זה לא קטנה. היא רעת מזג ומגיל קטן הולכת בדרך עקומה ועל כל דבר מתווכחת, ונראית כמו גמל, כמו המשקוף של הדלת. כזה שידוך מוצלח?

ויקטוריה: מה פתאום אהבה?
שרה: מה, מה פתאום? בגיל שלה את לא היית באהבה?
ויקטוריה: אני?
שרה: את, את. אם משה אלקיים הבן של הצורף מציצה אליו בעזרת נשים ונעשית אדומה-עגבנייה. ראה אותך אבא ככה ומצא לך את אברבנאל.
ויקטוריה: נכון באמת שנכון אבל זאת האהבה רק תשבור לי את הלב

ויקטוריה: היא איננה
שרה: איך איננה?
ויקטוריה: אני?
שרה: איננה, איננה שריקה. החלון פתוח והיא פילו לא לקחה את המזוודה, רק השאירה מכתב. רק ראיתי: "אני לא יכולה לחיות ככה". נהיה לי בראש קרוסלה.
ראובן: לכי תמצאי אותה ותחזירי אותה.
ויקטוריה: איפה אמצא אותה? לא יודעת איפה הלכה.
ראובן: הלכה מהבית- הלכה לפריצות. עושה צחוק מאבא שלה ומכל משפחת אברבנל.
מציידי לא הייתה פה אף פעם.

שרה: עקבתי אחריה אתמול.
ויקטוריה: ו..
שרה: היה אותו בחור
ויקטוריה: ומה עשה לה?
שרה: עמד ודיבר איתה.
ויקטוריה: בחור חילוני.
שרה: בחור חילוני מכף רגל ועד ראש ואשכנזי. וכל הזמן מדברים, מדברים.
ויקטוריה: תגידי שרה יכול להיות שהוא אוהב אותה?
שרה: ראיתי אותו. את הלב שלו לא ראיתי
ויקטוריה: ואהבה? יכול להיות ראית אהבה בעין?
שרה: אם יש אהבה רואים אהבה.
ויקטוריה: תפסיקי עם הקשקושים. שרה , נגע בה או לא נגע בה?
שרה: אם היה לו יד שני מטר אולי היה נוגע בה.
ויקטוריה: מה את אומרת לי?
שרה: מה שאת שומעת? הוא עמד כאן והיא עמדה כאן. ושני מטר ביניהם.
ויקטוריה: אז מכבד אותה.
שרה: מכבד אותה ב שני מטר אוויר.
ויקטוריה: אברבאנל- בוער לו להזמין לכאן את השאלתיאל.
שרה: אל תפחדי הוא לא יכול לחתן אותה בכוח.
ויקטוריה: ואיך חיתנו אותי?

ראובן: כהן האשכנזי מהביטוח אמר לי: אחרי שבוע הייתי קורע קריעה, יושב עליה שבעה, ואתה, כל כך הרבה זמן...
בבית הכנסת שלי, אחד אחד מפנים לי גב. לא אתפלל איתם יותר. אלך לבית הכנסת של הכורדים.

ראובן: בתור אחד שמדבר ככה על רבקה, אני רוצה להגיד לך שכל מה שעשיתי, עשיתי לטובתה.
דובי: אבל השידוכים שמצאת לה...
ראובן: בשביל שלא תישאר לבד כמו הדודה שלה. שלא תחייה על הנדבות של הקרובים. שיהיה לה איש שדואג לה. אני הכנתי תוכנית טובה. רציתי משפחה גדולה, שמונה בנים... ומה קיבלתי?

נסו לאפיין את סוגי היחסים הנמצאים בטקסט:

סוג הקשר: _____

בין מי למי: _____

מי מחליט על שיבוק: _____

מה הקשר בין בעל הבוג: _____

_____

על מה מושתת הבוגיות _____

_____

סוג הקשר: _____

בין מי למי: _____

מי מחליט על השיבוק: _____

מה הקשר בין בעל הבוג: _____

_____

על מה מושתת הבוגיות _____

_____

על פי הכתוב בטקסט, מה קורה כאשר בחורה **רווקה נקנה**"?

_____

_____

_____

על פי הכתוב בטקסט,
מה קורה כאשר **בחורה סוררת**?

_____

_____

_____

מצאו ביטוי בטקסט בו **רבקה** מתארת איזה בוגיות היא רוצה הסביר למה.

_____

_____

_____

_____

_____

המחזה מציג סיטואציה שבה מתרחשת התאהבות הדדית בין צעיר לצעירה ומתקיימת משיכה ביניהם המבקשת להתממש.
זו סיטואציה טבעית ואנושית והיא עשויה להתקיים בכל זמן ובכל מקום.
אבל היחס להתאהבות ולדרך מימושה על ידי המתאהבים תלוי משתנים רבים כגון: זמן, מקום, תרבות, מעמד חברתי ועוד.
במחזה שלפנינו ישנם זיווגים שונים:

בחברה החרדית המכבדת את **המשטר הפטריארכלי**, האבות הם אלה המחליטים על השידוכים משיקולים משפחתיים רב מערכתיים.
אך אהבה היא חלק מהשיקולים. על פי האמונה בחברה זו מטרת החתונה היא קיום המצווה של פרו ורבו.
כלומר הקמת משפחה ושמירה על המשכיות. אחרי הנישואים ובמיוחד עם לידת ילדים משותפים עשויה לצמוח בן השניים קירבה ואפילו אהבה.

על פי רוב **האבות מוצאים שידוכים** משיקולים כלכליים, תלמידי חכמים, מעמד, המוניטין של המשפחה וכד'.
במידה והבת/הבן מתאהבים והאב מייעד אותם ל שידוך אחר, מובן מאליו שסיכוייהם להתחתן עם האהוב מעטים.
ועליהם לוותר על האהבה למלא אחר חובותיהם כלפי האב והמשפחה.

בחברה החרדית, אם **בחורה "מתפתה" ומתמסרת לגבר בלא נישואים**, היא מסכנת את עתידה.
הגבר יכול לסלקה מעל פניו, כי אין לו מחויבות כלפיה.
מאישה דרושים ריסון ואיפוק. הם מוצגים כנרכשים לטובתה. לעומת זאת, גבר לא יישא מקלון שיפול על אישה.

אם **הבת סוררת**, הופכת לחילונית. האב עלול לגרש אותה מהבית והיא עשויה להיחשב אצלו כמתה.
יש והוא קורע עליה קריעה ויושב עליה שבעה ולעולם לא רוצה לראותה עוד.

שרה אחות של ויקטוריה נשארה **רווקה ולא ידעה גבר** מעולם במחזה לא כתוב הסיבה לרווקות אבל ברור שהחמיצה את האפשרות לנישואין וזוגיות. היא נשפטת לחומרה בחברה החרדית, מפני שלא ממשה את יעודה.

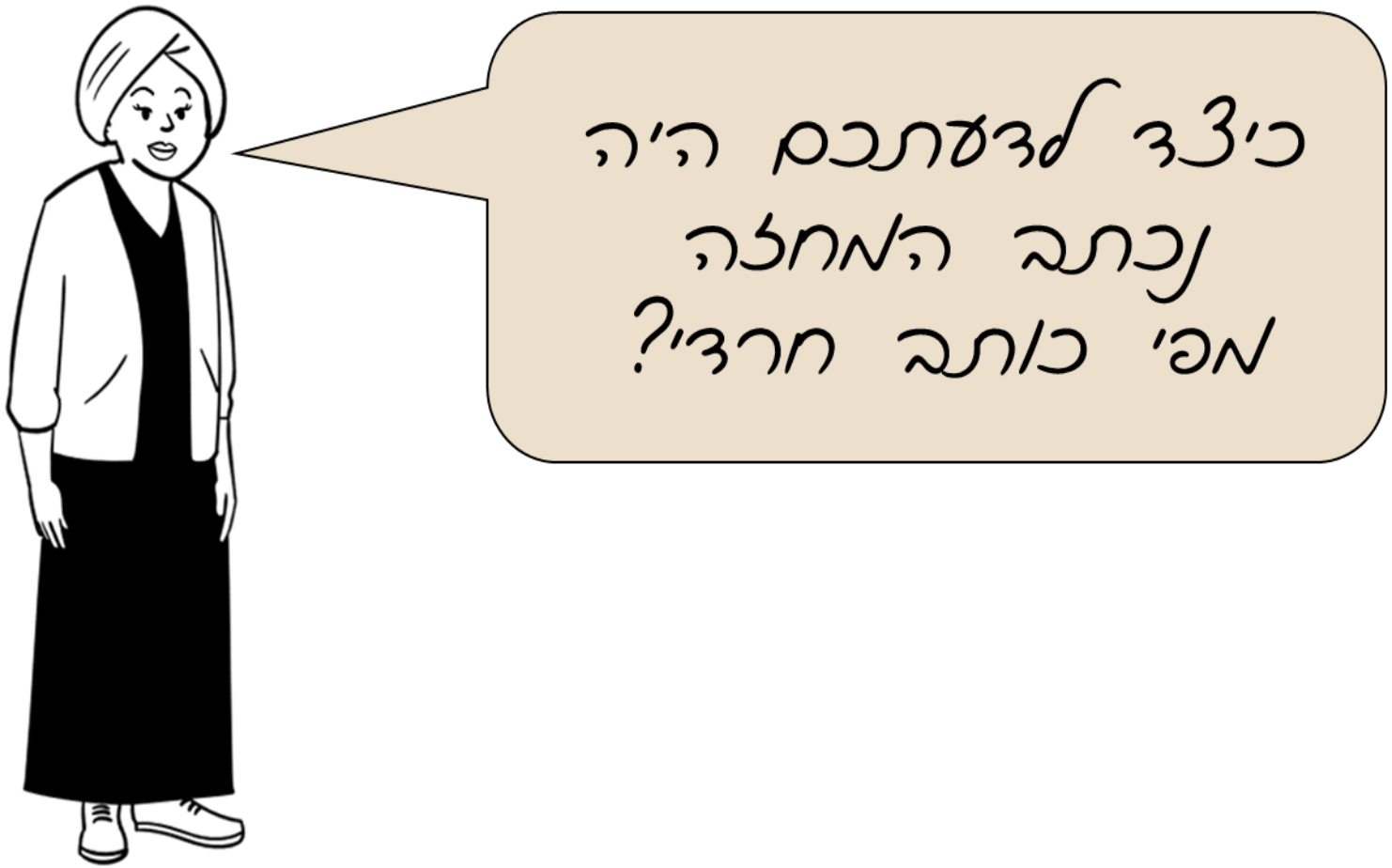
בקצה השני של הסקאלה נמצאת הזוגיות של **רבקה ודובי.**
בהתנהגותם מעשיהם הם **פורצים באופן מוחלט את כל המוסכמות של החברה החרדית**.
רבקה הדתייה מירושלים ודובי הקיבוצניק החילוני התאהבו והכירו כאשר רבקה עבדה באוניברסיטה.
היא בוחרת להתנדב לשנת שירות בקיבוץ של דובי. אביה מיעד אותה להתחתן עם שידוך לאיש אלמן עם 5 ילדים בעל כורחה.
לכן היא קמה וברחת לקיבוץ ומאז הם גרים יחד. היא כבר שייכת לחברה החילונית הקיבוצית גם במראה החיצוני.
כאן דווקא הגבר דובי רוצה להתחתן, אבל רבקה האישה מהססת. היא עוד לא בטוחה ורוצה לבחון את עצמה.
כשאמא שלה ויקטוריה שואלת אותה: "איפה למדת את זה?". עונה הבת: "אצלך". **אני לא רוצה לחיות כמוך וכמו אבא בלי האהבה".**
בחברה החרדית היא נחשבת לבת סוררת וראויה לעונש כבד. כך גם חושבת ויקטוריה כאשר נוסעת אליה.

במעשיה רבקה מנוגדת לאמא וכמו כן גם מתקנת את העוול שנגרם לאמא.
האם ויתרה על אהבתה ואילו רבקה הלכה משכונת שערי חסד אחר אהבתה אפילו למדבר.
האם ויקטוריה **נכנעת** ללחץ האבא - רבקה **מורדת** באבא.
החיים של ויקטוריה **מוחמצים** - חייה שלרבקה **מלאים באהבה ממומשת**.
לויקטוריה **אין רצון** משלה - לרבקה **דעה משלה ורצונות משלה** היא תחליט אם להתחתן ומתי.

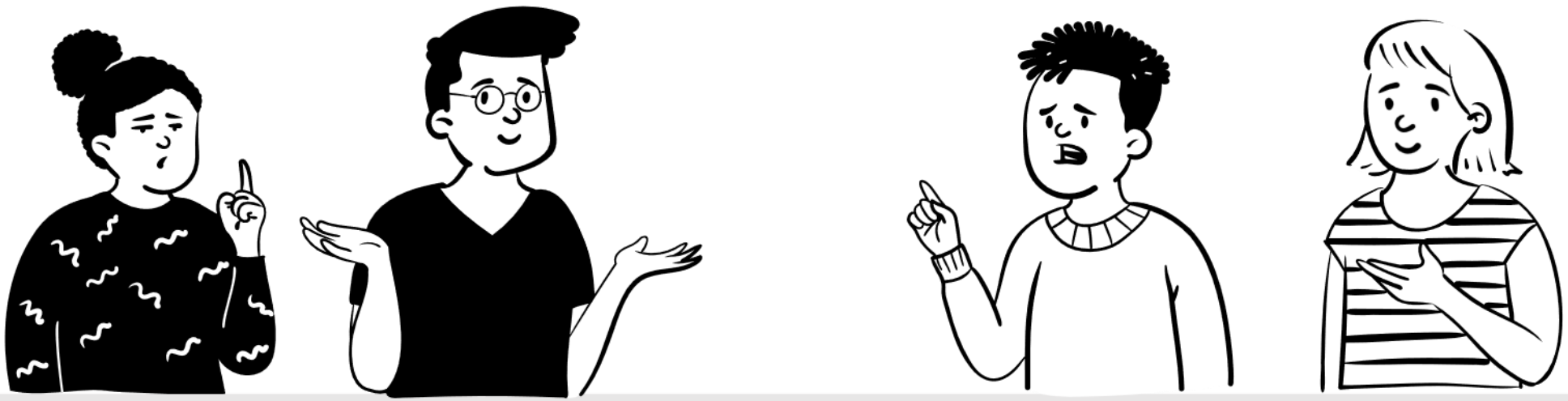
בהמשך רבקה מוצגת כדמות חיובית מאוד שראויה לכל הערכה: היא הפכה צמחונית כדי לשמור על כשרות,
התקינה מזוזות בחדרי הקיבוץ, מעבירה שיעור תורה.
האם צופה במרקם יחסיהם של רבקה ודובי ועומדת על תכונותיו הטובות.

שם המחזה: "תפוחים מן המדבר", מסמל את **שני העולמות המתנצחים** בסיפור העולם החרדי והעולם החילוני.

יש לציין שהכתוב והמחזה נכתב **מנקודת מבט חילונית המעבירה ביקורת על החברה החרדית**.

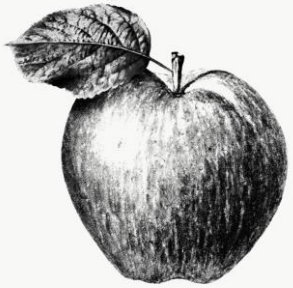
DEBIT

המעשה של רבקה הירם שכיח וסיפורים כמו זה עשריים
לתת למעשה שלה לגיטימציה. אולם:

האם באמת ראויה רבקה בהתנהגותה ובדבריה לכלל הערכה?

אלימות

המשפחה היא המקור הראשוני להגנה. המקום ממנו אנחנו צריכים לצאת לעולם (כשהעולם לצורך העינין מקום טעון מלא מהמורות)
אם לא נצא כשאנחנו מוגנים, אהובים, בטוחים בעצמנו, זקופים? איך נוכל לעמוד מול החיים? עם איזה כוח?
על זה למעשה כתבה סביון ליברכט את המחזה תפוחים מן המדבר. **על משפחה שיש בה יחסי כוחות היררכיים מובהקים**:
אדם אחד חלש, אדם אחד חזק, אדם אחד נשלט, אדם אחד שולט.
ולא קשה לנחש, הגבר הוא השולט, הבז, הגס, הקובע. האישה חלשה פסיבית, זאת שנושמת טיפות של חמצן בסדקים הצרים שהוא פוער עבורה.

הסצנה הראשונה בין ויקטוריה לראובן היא **סצנה אלימה**, רעה מאיימת וכל זה **בלי שהונפה יד**, שהורם קול.
השיא של הסצנה כשויקטוריה מבקשת בקול חלש, מלא רגשות אשמה, קצת כסף לקנות שמלה עבור רבקה הבת לחג:
ויקטוריה: כמו שקונים לבת של האח...
ראובן: הבת של אחי מגיע לה. היא יפה.
במשפט הגס הזה והמעליב מתומצתת כל דמותו של ראובן האב.
לפני הכל באופן הדיבור - אדם מנוכר, מלא בבוז, שמעליב את אשתו ומוחק אותה .
הבת שלך הוא תמיד אומר. ועוד בת מכוערת. איזה מין אבא הוא זה שמודד את הבת שלו בעיניים שמסתכלות על סחורה?
(היא יפה? היא לא יפה? היא שווה? היא לא שווה?) היש נמוך מזה?

אלימות לא ישירה יכולה להרוס אדם בעזרת מילים, מבטים, נימת קול, מניפולציות ומסרים.
ויקטוריה שנים מתכופפת לפני בעלה ולא רואה את עצמה כקורבן. חס וחלילה היא עונה לשרה אחותה ששואלת אותה אם הוא הרים עליה יד. ראובן הורג אותה יום יום באלף צורות אחרות, לא פחות אכזריות.

גברים המפעילים אלימות על נשים עושים זאת משום שהם מאמינים שהנשים שייכות להם וכי הם זכאים לקבל מנשותיהם אהבה, שירות,
נאמנות וצייתנות. כאשר הם חושבים שזה נמנע מהם הם חשים שיש להם זכות להגיב האלימות, להביע מורת רוח ולהעניש.
עוד הם מאמינים "שביתם הוא מבצרם"- כלומר הם רשאים לנהוג בתוך הבית ובתוך המשפחה ככל העולה על רוחם, בלי עקרונות חברתיים, נורמות או כללים שיצרו את צעדיהם.

משימת סיכום - דימוי בימתי:

חלק א-
- חלוקה לקבוצות עבודה
- על כל קבוצה לייצר שני דימויים בימתיים: אלימות פיזית, אלימות רגשית

פרזנטציה
דיון: מה ראינו? מה בהעמדה / בקומפוזיציה ייצג את המושג?

חלק ב-
- אותן קבוצות עבודה
- כל קבוצה תחפש חומר/ חפצים/ אשר ייצג את המושגים
- כעת הקבוצה תיצור שוב את שני הדימויים עם החומר/ החפצים שנבחרו

פרזנטציה
דיון: למה בחרתם בחומר? מה משדר כעת הדימוי? האם יש שינוי בהעברת המסר?
האם החומר משפיע על השיקולים בעיצוב הפסל?

למורה

המשפחה היא המקור הראשוני להגנה. המקום ממנו אנחנו צריכים לצאת לעולם (כשהעולם לצורך העינין מקום טעון מלא מהמורות)
אם לא נצא כשאנחנו מוגנים, אהובים, בטוחים בעצמנו, זקופים? איך נוכל לעמוד מול החיים? עם איזה כוח?
על זה למעשה כתבה סביון ליברכט את המחזה תפוחים מן המדבר. **על משפחה שיש בה יחסי כוחות היררכיים מובהקים**:
אדם אחד חלש, אדם אחד חזק, אדם אחד נשלט, אדם אחד שולט.
ולא קשה לנחש, הגבר הוא השולט, הבז, הגס, הקובע. האישה חלשה פסיבית, זאת שנושמת טיפות של חמצן בסדקים הצרים שהוא פוער עבורה.

הסצנה הראשונה בין ויקטוריה לראובן היא **סצנה אלימה**, רעה מאיימת וכל זה **בלי שהונפה יד**, שהורם קול.
השיא של הסצנה כשויקטוריה מבקשת בקול חלש, מלא רגשות אשמה, קצת כסף לקנות שמלה עבור רבקה הבת לחג:
ויקטוריה: כמו שקונים לבת של האח...
ראובן: הבת של אחי מגיע לה. היא יפה.
במשפט הגס הזה והמעליב מתומצתת כל דמותו של ראובן האב.
לפני הכל באופן הדיבור - אדם מנוכר, מלא בבוז, שמעליב את אשתו ומוחק אותה .
הבת שלך הוא תמיד אומר. ועוד בת מכוערת. איזה מין אבא הוא זה שמודד את הבת שלו בעיניים שמסתכלות על סחורה?
(היא יפה? היא לא יפה? היא שווה? היא לא שווה?) היש נמוך מזה?

אלימות רגשית יכולה להרוס אדם בעזרת מילים, מבטים, נימת קול, מניפולציות ומסרים.
ויקטוריה שנים מתכופפת לפני בעלה ולא רואה את עצמה כקורבן. חס וחלילה היא עונה לשרה אחותה ששואלת אותה אם הוא הרים עליה יד.
ראובן הורג אותה יום יום באלף צורות אחרות, לא פחות אכזריות.

גברים המפעילים אלימות על נשים עושים זאת משום שהם מאמינים שהנשים שייכות להם וכי הם זכאים לקבל מנשותיהם אהבה, שירות, נאמנות וצייתנות. כאשר הם חושבים שזה נמנע מהם הם חשים שיש להם זכות להגיב האלימות, להביע מורת רוח ולהעניש.
עוד הם מאמינים "שביתם הוא מבצרם"- כלומר הם רשאים לנהוג בתוך הבית ובתוך המשפחה ככל העולה על רוחם, בלי עקרונות חברתיים, נורמות או כללים שיצרו את צעדיהם.

דיבור בכתה

חלק א-

- חלוקה לקבוצות עבודה
- עם כל קבוצה לייצר 2 דיאלוגים בימתיים: **אלימות פיזית ואלימות רגשית**

פרזנטציה

דיון: מה ראינו? מה בהסתרה / בקומפוזיציה ייצג את המושג?

חלק ב-

- אותן קבוצות עבודה
- כל קבוצה תחפש חומר/ חפצים/ אשר ייצג את המושג
- כעת הקבוצה תיצור שוב את שני הדיאלוגים עם החומר/ החפצים שנבחרו

פרזנטציה

דיון: למה בחרתם בחומר? מה משתנה כעת הדיאלוג? האם יש שינוי בהסברת המסר? האם החומר משפיע על השיקולים בעיצוב הפסל?